

Naravnina mesečno
25 Din. za inozem-
stvo 40 Din. — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 120 Din. za
inozemstvo 140 Din.

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/II.

Telefoni uradništva: Slovenska služba
2050 — domna 2994 do 2050

Nujna gospodarska potreba

Naša javnost se gotovo še spominja, koliko borbe je bilo treba, da smo prišli do končnoveljavne trase za železniško zvezo Slovenije z morjem. Ob tej priliki lahko rečemo, da bi bilo bolj umestno, da bi se velik del notranjega truda, naporov in dela posvetil sedaj intenzivnemu delu, da čimprej pridejo do izvršitve te železniške proge.

Mislimo, da nam ni treba še poudarjati velikega pomena najkrajše železniške zvezze naših krajev z morjem. Vsako leto plačemo milijone za prevoz našega blaga po tuji železnicih. Tuja pristanišča živijo od našega izvoza in uvoza. Strokovnjaki so izračunali, da izgubimo letno približno 800 milijonov Din, kateri denar bi lahko ves ostal doma in obogatil naše gospodarstvo. Saj moramo že itak v obliki dividend letno plačevati do 100 milijonov Din delničarjem industrijskih podjetij v inozemstvu. To seveda očremo, e izredno našo plačilno bilanco, zlasti še, če pomislimo, kako potreben nam je vsak denar, saj smo vendar razmeroma nebogata pokrajina.

Akcija za zgradbo železniške proge je prišla do najvažnejšega vprašanja, to je, do financiranja zgradbe te železnice. Kako zato nam je ta železniška zveza potrebna, vidimo tudi iz dejstva, da je pripravljen za njen zgradbo doprinesti večje žrtve tudi privatni kapital naših krajev. V prvi vrsti bi seveda morala država izvršiti to gradbo, toda vemo, da ima država še mnogo drugih potreb in da nam v bližnji bodočnosti ni računati s to gradbo, ker spada železniška zveza Slovenije z morjem šele v drugi del gradbenega načrta za naše železnice. Pač pa bo morala tudi država prispevati, ker je razumjivo, da je tako veliko javno delo težko izvršiti brez velikih sredstev. Na zadnjem sestanku akcijskega odbora je prišlo mnogo koristnih predlogov glede izvedbe financiranja zgradbe te proge. Predvsem moramo podprtati važnost izjave zastopnikov Pocojinskega zavoda v Ljubljani, ki je pripravljen, zavedajoč se, da mora prispevati k velikim gospodarskim potrebam krajev, od koder mu prihaja denar, staviti značna sredstva na razpolago za gradbo te proge.

Predstari pa moramo nadalje tudi predlog, da se naj pritegne k sodelovanju vseh kompetentnih faktorjev tudi Državna hipotekarna banka. Kakor znano, je banka doslej dobila iz naših krajev po cenni strokovnjakov nad 100 milij. Din pupilarnega denarja, pa doslej niti četrtine tega denarja ni zoper stavila našemu gospodarstvu na razpolago. Mnenja smo, da je dolžnost Državne hipotekarne banke, oplojati z dobrjenjem denarjem zoper one pokrajine, od koder je denar prišel. Izmed državnih denarnih zavodov se Državna hipotekarna banka najbolj peča z dolgoročnim kreditom in bi bilo umestno, da prispeva k zgradbi te velevažne železnice.

Podoben slučaj je tudi s Poštno hranilnico. Ogromna večina zbranega denarja prihaja Poštni hranilnici iz Zagreba, Ljubljane in Sarajeva, kjer smo imeli že pred vojno razvit poštnočekovni promet. Vpoštevati je tudi treba, da je bil poštnočekovni promet v Srbiji uveden komaj pred kakimi šestimi leti. Tudi Poštna hranilnica bi lahko v večji meri prispevala za naše potrebe in se ji zdaj nudi ugodna prilika, da priskoči na pomoč celi akciji z značajnimi zneski. Ob tej priliki ponavljamo zoper staro zahtevo naših gospodarjev, pa tudi zagrebskih, da dobe primerno zastopstvo v upravi Poštno hranilnice, v kateri sede sedaj samo zastopniki belgrajskega gospodarstva.

Hvalevredno je, da se privatna iniciativa tako zavzema, da zbere skupaj potrebna sredstva za zgradbo velevažne železniške proge. Ravno to dejstvo pa tudi dokazuje, kako silni sužnji potreba naše gospodarje, da sami spravijo skupaj potrebna sredstva. Zlasti, če še pomislimo, da je potrebnih za zgradbo železnice komaj 250 milij. Din. To je vsota, kateri bi tako gospodarstvo sveske kakor dravske banovine že lahko spravilo skupaj, zlasti, ker imamo v Ljubljani, še bolj pa v Zagrebu, toliko velikih in močnih delavnih zavodov.

Za izbor prešicev

Belgrad, 18. dec. AA. Minister za poljedelstvo je interveniral preko ministra zunanjih zadev z dopisom grški nekotem uvoz v Grčijo svinj iz nekuženih krajev. Prepoved in omejenost uvoza naj bi grška vlada izvedla točno po odredbah pogodbe o živilinskih boleznih, ki se nahajajo v veterinarski konvenciji, ki je predvidena z Grčijo. Ker je v južnih krajeh do 150.000 svinj, godnini za klanje, obstoji potreba, da se čim prej eksportirajo.

Belgrad, 18. dec. m. V preteklem mesecu smo izvozili 50 vagonov pitanih svinj. Največ v Madjarsko in v Solun.

SCODENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo št. 7565, Zagreb št. 39.011, Praga-Duna 24.797

Uprava: Kopitarjev ul. 6/II.

Izhaja vsak dan izjutraj, razen pondeljka in dneva po prazniku

Teror fašistične čeke v Italiji

Polom akcije za znižanje cen

Pariz, 18. decembra. »Italia«, glasilo italijanske emigracije, piše v svoji 40. številki od 18. t. m. o položaju v Italiji sledče:

»Tako zvana OVRA (Organizzazione Volontaria Repressione Antifascismo) ali fašistična Čeka, ki jo je režim letos izpremenil v uradno institucijo, podrejeno ministrstvu notranjih zadev, deluje z vso paro. OVRA je svojčas, ko je bila še neoficielna tajna institucija, spravila s sveta poslanca Mario Endola, zdaj pa polni ječe z italijskimi intelektualci, profesorji, inženjerji in advokati, ki niso nicesar drugačni zagrabišči, kakor da so znani kot idejni nasprotniki fašistične diktature. OVRA je dala zapreti inteligente, ne da bi pustila obvestiti vnovnici z eno samo besedo, dokler ni bila vlada zaradi ogroženja, ki so ga povzročile govorice po vsej Italiji in inozemstvu, primorala 3. decembra izdati komunikate, v katerem priznava arretacijo 28 intelektualcev in sicer po imenih, trdeč, da so pripadali antifašistični zaroti in da ih bo sodil Tribunale Speciale.«

V resnicni nihče izmed imenovanih ni pripadal noben zaroti in se ni nihče aktivno udeleževal kakšne protifašistične akcije. To so vse samo značajni možje, ki so sredi terorja, ovdruštva in klečeplažnega ohranili svoje poštence, moralno dostojanstvo in pogum ter se niso ponižali do tega, da bi fašistično tiranijo priznali ali ji celo peli hvalo — niso se pa dejansko zarotili proti njej. Vsi so tudi priznali, da so proti fašizmu. Med njimi je tudi 60 letna gospa de Bosi, Američanka, vdova po pesniku de Bosiju, ki je imela v Rimu sloveč literarni salon, v katerem so se zbirali najboljši italijanski literati, znanstveniki in umetniki.

Največje ogroženje pa je bila vzbudila arretacija univerzitetnega profesorja filozofa Jožefa Renisaja, o katerem je znano, da se nikoli ni bavil s politiko. OVRA, ki ji je bilo to javno ogroženje neprjetno, je z najgrščimi sredstvi pritisnila na njegovo ženo in hčer, naj bi vplivala na profesorja, da se javno odpove svojemu anti-fašističnemu mi-

šljenju, kar je tudi v javnem pismu storil, na kar so ga izpustili. Stevilo ostalih aretirancev pa ni 28, ampak gre v več stotin; tisti, ki jih je fašistična Čeka priznala, so samo najuglednejši med njimi. Med njimi je razen gospa Bosia, najbolj znani profesor Mario Vinciguerra, ki je svojčas urejeval veliki žurnal »Il Mondo«.

Glavni zločinci, ki se aretirancem očita, je vilo razširjeni tajnega lističa »Alleanza nazionale per la libertà«. Ta listič — ako so ga imenovani res raziskovali — je zelo nedolžen in se sklicuje na monarhijo, katero pozivlja, naj svojo odgovornost loči od odgovornosti fašizma in vzpostavi demokratično ustavo. Ze to dokazuje, da aretirani intelektualci niso bili člani anfašistične organizacije, ki ima namen fašizem zrušiti siroma, ker je ta organizacija, ki ima svojo centralo v francoski metropoli, principielt proti kralju in savojski dinastiji.

Kar se tiče »obrekovanja režima«, ki ga komunike policije aretirancem očita, se je omejevalo na to, da imenovani tajni listič kritizira italijanski budžet.

Kampačna fašizma za znižanje cen najemnina in živiljenjskih potrebskih nima pokazati zadovoljivih rezultatov. Represalije proti hišnim posestnikom imajo dosedaj samo ta uspeh, da hišni posestniki ne bodo več svojega denarja nalagali v nove zgradbe, kar bo imelo za posledico samo brezposelnost in pomanjkanje stanovanj. Da se hišni posestniki niso ustrashili groženjem režima, dokazuje shod hišnih posestnikov, ki se je vrnil 16. t. m. v Milanu v Teatro lirico (o katerem javno pišejo tudi fašistični listi. — Opomba uredništva!) in na katerem so zborovalci ljuto napadli zastopnike tiska, tako da so le-ti korporativno zapustili zborovanje. Pa tudi trgovci, posebno mali in srednji, se ne vdajo, upravičeno poudarjajoč, da svojih cen ne morejo znižati, ako se ne znižajo istočasno cene v vseh produktivnih panogah, kar pa seveda ni misliti, ako se ne izboljša gospodarsko stanje Italije sploh. Med tem pa životarijo delavci z reduci-

ranimi plačami, ki so danes najnižje na svetu, kadar je izračunal Mednarodni delovni urad v Washingtonu. Najhujše so prizadeti poljedelski delavci, ki zaslužijo pri 30 urnem (reduciranem) delu na teden 1 liro 20 cent.

Kar se tiče trgovine, so prisilne odredbe in grožnje povzročile dozdaj le to, da se prodaja in prodejna emejuje in zastaja in da veliki trgovci pošiljajo svoje blago v ogromnih množinah na francoski trg.

Nadaljujejo se bankroti bank. Tako n. pr. zaznamuje 24. november fallissement kar treh bank: Credito Veneto v Padovi, Credito Polesano v Rovignu in banke »della Venezia Giulia« s pasivo 12 milijonov, ki je upropastila zlasti veliko kmetiškega ljudstva v Istri. Bankrotirala je tudi ena največjih piemontskih vinskih zadrg, tako zvana »Miraflor«.

Najnovejšega datuma pa je falliment Zadržne zveze v Gorici. Izguba znača 3 milijone lir. Banker Zadržne zveze je posredoval imenovanje znanega fašista Cacceseja za predsednika. Caccese je imel Zadržno zvezo »sanirati«, v resnicni pa je to cetoče podjetje v enem letu spravil na boben. Iz Rima došla ministerialna komisija je po odstopu Cacceseja zdaj likvidiral tako »Zadržno zvezo« kakor mirnsko čevljarsko zadrgo »Adriac« in »Zvezo soških mlekarjev« v Trstu. V Zvezi je bilo včlanjenih 190 slovenskih zadrg in sicer 60 delarnih in 122 pridobitnih, pod Caccesejem so pa pristopile k Zvezi še furlanske zaduge, ki pa niso prinesle nič denarja. Tako so po tej likvidaciji prizadeti tako Sloveni kakor Italijani, kar seveda ne poveju simpatij do fašističnega režima, ki je upropastil vse primorsko zadržništvo. Ker je to dejstvo režima jako neljubo, ga fašistični tisk do danes zamolčuje.

Turin, 18. decembra. m. Tovarni avtomobilov »Fiat« in »Lancia« sta znižali delovni čas in delata dva do tri dni tedensko.

Španski politiki za parlament

Podrobnosti o revolucionarnem gibanju — Sestavila se je že začasna republikanska vlada

Pariz, 18. dec. kk. Ves promet med Španijo in Francijo, tudi telefonski je zoper normalen, vendar je kontrola potnih listov in carinska kontrola zelo ostra. Še vedno niso pripuščeni v Španijo nobeni francoski listi. Po vseh francoskih listov traja v mnogih mestih generalna stavka dalje. V Alizante so stavkujoči prevrnili dva prazna vlaka in s tem popolnoma zajezili kolodvor. V Valenciji so bili pri spopadih ubiti trije policisti, v Saragosi pa celo deset. V Barceloni je bilo aretiranih mnogo delavcev.

V Madridu je bila včeraj zvečer politična konferenca, katero so se udeležili bivši konservativni minister Sanchez Guerra, Barmain, Burgos, Mazo, bivši liberalni minister Villa Niero in bivši predsednik poslanske zbornice Alvarez. Sprejeli so sklep, s katerim izjavljajo, da more edino sklicanje ustavotvorne narodne skupščine pristeti zavoljivo rešitev.

»Petit Journal« poroča, da je prišlo prej, preden so uporniški letalski častniki zbežali na Portugalsko, do resnega spora med majorjem Francem in generalom Llanom. Bilo je pripravljenih že

več letal z bombami in je Franco brezpogojno zahvalil, da je treba bombardirati vsaj kraljevski grad in madridske vojašnice. General pa se je proti temu branil, češ da občinstvo premalo podpira revolucijo.

»Francais de Bordeaux« poroča, da so revolucionarji že sestavili provizorično vlado, v kateri bi bil ministriški predsednik Zamora, notranji minister Maura, vojni minister Azana, zunanji minister Leroux, finančni minister pa Aidoroz.

Madrid, 18. dec. kk. Izdana je bila vladna nota, ki pravi, da kaže položaj stavke na deželi tendenco k zboljšanju. Do večjih spopadov je prišlo v nekaterih krajih province Alizante, tako posebno v kraju Elche, kjer je revolucionari odbravljali režimski režim. Callosi so napadli orložniško vojašnico, pri čemer je bil en napadalec ubit. Vstaši so zasedli poštni, brzovojni in telefonski urad. Pri Noveldi v Andaluziji so raztrgali železniško progo. Divizijski general Riquelme v Alizantu in general Villa Brillu iz Burgosa sta bila aretirana in odpeljana v madridske vojaške ječe, ker sta se udeležila revolucije.

Briand o svoji mirovni politiki

Francija dežela prava, napredovanja in miru

Pariz, 18. dec. kk. Zunanji minister Briand je izjavil včeraj na nekem banketu, da bo klub vsem napadom, kritikam in obrekovanjem neprestano nadaljeval svoje delovanje za mir, kateremu je posvetil svoje življenje. Prepričan je, da je njegova mirovna politika edino pravilna in časna za Francijo. Francijo spoštuje svet in ljudi, kdo delujejo revolucije in človečanskoga prava, napredovanja in miru. Politika miru pa ne pomeni, da bi se smela odpraviti vsaka skrb za zavarovanje de-

žele. Treba je ukreniti vse potrebno, da bo Francija vedno v dobrem obrambnem stanju proti vsačkrnemu napadu. Briand ima mirno vest, da je te odredbe previdnosti izvršil v zadostni meri. Ni nikakšen apostol miru za vsako ceno, kljub temu, da bo do zadnjega diha deloval za mir. Voja je najhujši bič za človeštvo. Društvo narodov da se s svojimi intervencijami spornim strankam možnost za mirno premislijevanje, preden se otvorijo sprovažnosti.

Tukaj bivajoči inozemski krogci se s čudom povprašujejo, kakšni razlogi so vodili nemškega ministra, da bo Nemčija prisiljena na tak način zahtevati revolucijo svojih reparacijskih dajatev. Nadalje je ugotovil, da je Nemčija danes med vsemi državami najbolj ogrožena zemlja in da se mora zato dovoliti, da se oborožuje in brani svoje meje. Največja točka njegovega govora se tiče vzhodne Nemčije, ki mora imeti svoje oči obrnjene proti vzhodu. To resnico je že uvidel rajni Stresemann in jo uvedejo vedno širši krogci mednarodnih politikov. Njegovo potovanje v vzhodno Prusijo je

imelo predvsem namen, obrniti pozornost inozemskih držav na dejstvo, da bi odslej nemška država s podvojeno silo stremela za tem, da se popravijo krivende meje, ki jih je zapisal v meso nemškega naroda nesrečni versajski mir.

Tukaj bivajoči inozemski krogci se s čudom povprašujejo, kakšni razlogi so vodili nemškega ministra, da bo Nemčija prisiljena na tak način zahtevati revolucijo svojih reparacijskih dajatev. Nadalje je ugotovil, da je Nemčija danes med vsemi državami najbolj ogrožena zemlja in da se mora zato dovoliti, da se oborožuje in brani svoje meje. Največja točka njegovega govora se tiče vzhodne Nemčije

Kam teče naša kri

Zagreb, 18. dec. AA. Po statistiki, sestavljeni v izseljeniškem komisariatu v Zagrebu, se je izselilo iz naše kraljevine v tretjem trimesecu letosnjega leta:

1. v prekomorske dežele 3210 ljudi. Skupno število izseljencev (11.106) v razdobju od 1. jan. do konca septembra 1930 se je za 2494 ali za 18% zmanjšalo napram istemu razdobju lanskoga leta.

V tem trimesecu se je načelo izselilo iz Savske banovine in sicer 1027 oseb, nato iz Dunavske (338), Dravske (626), Primorske (359), Vardarske (200), Zelske (176), Vrbske (48), Drinske (37), Moravske (13) in s teritorija mesta Belgrada (61).

Po poklicu je bilo 1293 (ali 50% vseh odraslih) poljedelcev, 636 kvalificiranih in 502 nekvalificiranih delavcev, 176 pripadnikov svobodnih poklicev in 603 članov rodbin, ki ne zaslužijo.

Največ v Ameriko

Največ jih je odšlo v USA in sicer 1671 (večina taka, ki so prišli na daljši ali kraški obisk, pa se spet vrnejo v Ameriko), nato v Argentino (822), v Kanado (397), Urugvaj (123), Brazilijo (55), Avstralijo (49), Čile (35), Novo Zelandijo (34) in druge dežele (44).

Od 1. januarja do konca septembra t. l. je odpotovalo v USA 3391 oseb (tudi v istem razdobju 3577), v Argentino 3680 (4501), v Kanado 2564 (3652), v Urugvaj 757 (707) v Brazilijo 251 (462), v Avstralijo 135 (137), v Čile 133 (184), na Novo Zelandijo 77 (53) itd. Torej je do konca septembra t. l. število naših izseljencev padlo v glavnem v Kanadi (za 1088 oseb), Argentini (za 812), Braziliji (211), USA (186), Čile (51), Urugvaju (40) itd.

Z napred plačano kartico (»prepaid ticket«) je odpotovalo v tretjem trimesecu 1581 oseb, od 1. januarja do konca septembra t. l. pa 3454 oseb.

Nazaj v domovino

Vsega skupaj se je vrnilo iz prekomorskih držav v tretjem trimesecu, za stalno ali na obisk 2100 oseb nasproti 1680 v istem trimesecu lanskoga leta, ter je tako skupno število povratnikov za razdobje od 1. januarja do konca septembra t. l. naraslo na 5040 nasproti 4401 v istem razdobju lanskoga leta.

V Evropo

2. V evropske države je odšlo za zaslужkom v tem trimesecu 5458 oseb, med njimi v Francijo 3030 (s posredovanjem francoske generalne družbe za priseljevanje: 2523), v Romunijo 264, Avstrijo 115, Češkoslovaško 75, Belgijo 67, Holandijo 45, Nemčijo 32, Luksemburg 25, Švico 12 itd.

Od 1. januarja do konca septembra t. l. je odpotovalo v evropske države vsega 20.090, med njimi v Francijo 11.096 (s posredovanjem francoske generalne družbe za priseljevanje: 8812), v Nemčijo 2370 (s posredovanjem: Arbeiter-Zentrale 2114), v Belgijo 1572, v Romunijo 825, Avstrijo 524, CSR 473, Holandsko 363, Švico 159, Luksemburg 57 itd.

Prekomorsko izseljevanje pada

Vzrok padanja števila prekomorskih izseljencev je v današnjem čedalje večjem zavaranju Kanade, ki je lani v tem trimesecu absorbirala za 1101 več naših izseljencev, medtem ko je danes že silno napredovala reacionalizacija ne samo v industriji, nego tudi v poljedelstvu, kjer so zlasti takozvani stroji »Combine«, to je stroji, s katerimi se obenem žanje in veže v snopu, nadomestili veliko število delavcev. Najbolj jasno ilustrira težak položaj za zaposlenost v Kanadi: ki je prizadel tudi naše izseljence, to ker morajo naši konzulati v Kanadi čedalje več naših izseljencev repatriirati in smemo reči, da se ena tretjina naših povratnikov iz Kanade repatriira.

Število izseljenec v Argentino in Avstralijo se je mnogo znižalo zaradi velike gospodarske krize, ki se je pojavila v teh deželah. Kriza pri prodaji kave v Braziliji stalno odvrata od izseljevanja v to državo.

Padanje števila izseljenec v USA je v veliki brezposelnosti, ki postaja vse bolj in bolj trajna, prav tako pa tudi v strožjem administrativnem izvajjanju predpisov o priseljevanju, med katerimi je treba posebej omemiti zahtevo, ki se je te dni pojavila, da se mora namreč vsak pri seljencu izkazati, da ima 1000 dolarjev. Značilno je, da zahteva »The American Federation of Labor«, da se za dobe sedanja brezposelnosti ne samo kar najstrože izvajajo dosedanjii predpisi o priseljevanju, nego da se ti predpisi še poostre.

Porast evropske emigracije

Število evropskih izseljenec presega število prekomorskih v tem trimesecu za 2246 oseb. Torej absorbirajo evropske države najmanj za 50% več izseljenec nego prekomorske, in to dejstvo nas mora zadovoljiti, dokler nam ni moči presežka naše delovne sile zaposlit doma, in sicer tem bolj, ker je večina izseljenec v Francijo šla na zagotovljeno delo in vrhu tega še brezplačno, kar pomeni vsekako veliko prednost nasproti izseljevanju v ostale države sveta. (Izseljevanje v Francijo se ni vrnilo po našem mnenju brezplačno, ker so morali izseljenec v obrokih, odtegnjenih od njihove plače, vrnilti potne stroške, katere je podjetnik same naprej plačal. — Op. ured.)

V Nemčiji, kamor je na leto odšlo do 2000 naših poljedelcev, zahtevajo delavske organizacije in vsa javnost glede na čedalje večjo brezposelnost, da se prepove vsaj sezonsko priseljevanje poljedelcev, češ da bi bilo greh, že bi se pri treh milijoni domačih brezposelnih delavcev spustil v državo makar samo eden tujec.

Število naših izseljenec v druga evropske države je tako neznačno, ker so se te države z raznim ukrepi znale malone hermetično zapreti pred moženskimi delavci zaradi rastče brezposelnosti lastnega delavstva.

Za izseljeniški komisariat
Kraljевine Jugoslavije:

dr. Aranicki,

Anglija in vzhodna Europa

Kako gleda Anglija na poljski koridor — Na vzhodu manjka pravega ravnotežja — Vpliv nemške propagande

London, 17. dec. (Od našega poročevalca.) Moj bivši profesor mednarodnega prava McNeil je svoje dni rekel, da štiri stvari označujejo angleško zunanjo politiko: 1. Anglija se počuti najbolj ugodno, če je sama na svojem otoku. 2. V Evropi mora vladati med državami ravnotežje. 3. Anglija sklepa zvezne samo za gotov določen cilj in za gotovo dobo. 4. Angleška politika je dolgoročna, torej počasna in navidezno neodločena.

Iz teh vidikov bo treba presojati sodobno angleško politiko na vzhodnem delu Evrope. Brez ozira na svoje bivše zaveznike v svetovni vojni, ki je zanje končana zadeva, in brez vsakega sovražnega čuta do svojih blvših sovražnikov so angleški praktični politiki opazili, da se nad vzhodno Evropo zbirajo oblaki, ki napovedujejo nevite. Med Rusijo, Poljsko in Nemčijo ni pravega ravnotežja. Ta negotovost ovira angleška prizadevanja razširiti svojo trgovino po vzhodni Evropi. V svojem praktičnem opazovanju politični bodočnosti — in ne sedanjosti, kakor radi delajo drugi politiki — je angleški politik instinkтивno čutil, da mu bo boljševizem delal največje težave. Gleda tega so si danes vse stranke v Angliji edine. Razlika je samo v tem, da nekateri politiki naglašajo bolj bližjo nevarnost boljševizma, drugi jo pa postavijo v daljno bodočnost. Nadalje ugotavlja Anglež, da tudi Poljska in obsegu, kakor obstaja, ni dopresna večliko v ravnotežju, kakor bi ga Anglia rada. Razvoj njene industrije je ravnotak neprijeten Angliji ka-

kor porast sovjetske izvozne trgovine. Angleški politiki gledajo torej proti vzhodu ne zaupljivimi očmi. Vzhod se razvija v neprilog Angliji.

Spričo tega se Angleži vprašujejo, kaj je treba storiti. Kako vpostaviti ravnotežje, kako odstraniti vse ovire nesporazumov in kako preprečiti, da se vzhod popolnoma ne izmuzne iz rok angleške trgovine. Politični krogci se s temi vprašanji bavijo intenzivno zadnji dve leti.

Na vzhodnem oddelku zunanega ministrica sedijo najbolj prebrisanji diplomati. Ljudje, ki so intimno znani s temi znamenji prilikami. Tudi tajni oddelek ima v tem delu Evrope najbolj razvito službo. Na podlagi lastnih izkušev in poročil svojih inozemskih zastopnikov je zunanje ministrstvo postavilo kol začetno točko svoje politike napram vzhodu trditev, da niti Poljska niti Rusija nista narodno edini državi. V Rusiji kakor v Poljski živijo velike narodnosne manjšine, katerim se odkriva srce angleške politike. Ravno zato pa obe državi po angleškem mnenju še nista dosegli končnoveljavno državno obliko. Na tem polju se je angleško mnenje znašlo z nemško tezo, ki istotko odklanja trajnost sedanjih vzhodnih meja. Nekateri so trdili, da je to uspeh nemške propagande. Resnica je le delna. Anglež je prišel do istega zaključka po svoji lastni poti.

Izhajajoč iz te predpostavke, se je zunanje ministrstvo vrglo na vprašanje, kako rešiti posamezne točke tega »zamotanega vzhodnega vprašanja«, to

je poljski koridor, razmerje med Poljsko in Litvo, narodnostna usoda Ukrajincev. Iznašlo je zanimivo rešitev, na katero je namignil Garwin v zadnjem »Observerju«. Poljski koridor naj bi se vzel Poljski. Toda mesto, da bi se vrnil Nemčiji, naj se prikliči vzhodni Prusiji. Slednja bi postala nedvišna, samostojna država, vezana s Poljsko z mednarodnimi, političnimi in trgovskimi pogodbami. Ravno tako smatra gotov del angleških politikov za potrebitno, da se misli na ustavitev neodvisne ukrajinske države. Ker za enkrat ni mogoče v tem smislu delati med Ukrajinci v Sovjetski Rusiji, naj se začne pri Ukrajincih na Poljskem. Zunanje ministrstvo je celo našlo mednarodnopraven dokaz za svoje zahteve, češ takrat, ko se je ustavljala poljska republika, se ji je izročila Ukrajina samo za dobo 25 let.

Samo vprašanje, kaj bo k temu rekla Francija, ki zasleduje na vzhodu svoje lastne politične cilje, zadržuje fantazijo angleških politikov. Zato se pa tudi vedno bolj uveljavlja mnenje, da bo treba vsa nasprotstva na vzhodu rešiti ne v Varšavi ali v Moskvi, ali v Berlinu, ampak med Parizom in Londonom. Angleška politika in angleško javno mnenje stojita na velikem razpotru in prepričan sem, da se nagiblje teža v neprilog Slovanstvu in slovenskih držav. Tragično pri tem je, da ta razvoj ne potrebuje nikake opore od strani zelo aktivne nemške propagande.

Vodena izjava nove franc. vlade

Stirje člani kabineta doslej pobegnili iz vlade — Steeg čaka na zaupnico

Pariz, 17. dec. Ministrski predsednik Steeg je imel govor. Izjavil je, da se ne smatra za upravnega oddajnika politične izjave, dokler ne dobi zaupnice od parlamenta.

Pariz, 18. dec. kk. Neposredno prej, preden se sestala poslanska zborница k odločilni seji, so nenadoma podali demisijo pokojninski minister Thoumyre, državni podtnajnik v notranjem ministru Coty, oba iz Tardieujeve skupine, in državni podtnajnik kmečkega ministritva Cautry iz Mariano skupine, torej se preden je Steeg dobil svojo prvo zaupnico. Kabinet se je nemudoma sesjal na kratko sejo, na kateri je sklenil, da se bo kljub temu predstavil poslanski zbornicni. V Bourbonski palaci je povzročila demisija treh ministrov, ki jih je preplašil Tardieu, ogromno senzacijo. Ko je predsednik zbornice Bouisson otvoril sejo, je bila dvorana popolnoma zasedena. Najprej se je Bouisson spomnil bolezni Poincareja, nato pa je ministrski predsednik Steeg prečital kratko vladno izjavo.

Nova vlada boče zagotoviti normalno pot parlamentarnega režima, napredki in varnost demokracije v miru in pri delu. Gleda Ostricovega skandala je izjavil, da se mora v politiki preprečiti vsako vmesjanje finančne, ker to ogroža neodvisnost države, dostojanstvo uprave in esti ljudskih zastopnikov. Zato se mora ta zadeva popolnoma razčistiti. V zunanjo politični oziru pravi vladna izjava, da je celota vseh francoskih državljanov za mir, toda želja sama za to se ne zadostuje. Interesna nasprotstva, predvsi in čestveni momenti se vedno ločijo narode med seboj. Organistična mednarodna organizacija na polju gospodarstva in morale, skupna in istočasna prizadevanja za uveljavljanje razsodne glede varnosti in razorozitve bodo lahko nekega dne odpravila nesporazumjenja in jezo med narodi. To politike sprave v Evropi boče vlada nadaljevati z vztrajnostjo in čečnostjo, ne iz strahu ali bojazni, temveč ker je tako politika v svojem človeškem idealizmu najbolj realistična. Francija je pripravljena, nuditi drugim narodom svojo roko. Na polju gospodarske politike je potrebno boriti se proti rastoti mednarodni gospodarski krizi in neprestasti draginji. Treba je preprečiti zlorabe spekulacije na borzah. Državni proračun se mora sprejeti pravočasno in v strogem ravnotežju. V socialni politiki in solskem vprašanju ima vlada napred program. Današnja naloga vlade je: mednarodni mir, zavarovanje in spoštovanje pogodb, svoboda za vse, zavarovanje javnega reda, moral-

nost v javnem življenju, čečnost na finančnem polju, pomiritev duhov, sprava med vsemi ljudskimi zastopniki, ki se niso zatajili svojih demokratičnih idealov in zupno pozivljene narodnega dela. Vladno izjavo je sprejela desnica z mučnim molkom. Samo radikalni in del srednjih strank so odobravali govor ministrskega predsednika. Komunistični poslanci Cachin je kot prvi govornik v debati očital vladni izjavo.

Bančni kralji

Pariz, 17. dec. fr. Iz krogov tukajšnje borze se potrjuje vest, da je zveza pariških bankirjev poslala pravosodnemu ministru Cherenu protestno pismo radi njegove izjave, da se nahaja 103 bankirjev v sodniški preiskavi ter da jih je 31 že v preiskovalnem zaporu. Sindikat ugotavlja, da niti eden od njegovih 207 članov do sedaj ni bil aretiran ali zaprt.

Bančni kralji se nadaljujejo s strašno enakomerno. Včeraj je zaprla svoje prostore Komercijska banka v Verdunu. Vse književodstvo pa je zaseglo državno pravništvo. Iz Toulouse poročajo, da je bil aretiran ravnatelj poljedelsko-kreditne banke »Association Immobilière« radi povezav v znesku 2 milijonov frankov. Centrala in ena filiala sta nehalni z uradovanim. Vse književne so bile prenesene na državno tožilstvo. V Nizzi se je ugotovilo, da znaša primanjkljaj v Marsejški banki 1 milijon frankov. Iz Lyonu pišejo, da je bil sindicni aretiran bankir Despeyroux, katerega posavje prekažejo 8 milijonov frankov. Proti njemu je bilo vloženih 140 pritožb.

Pariz, 18. dec. Dozdaj je v Ostricovem škandalu obtoženih 181 bankirjev, od katerih se nahaja v zaporih 35.

V Ostricovem bankerom je zapleten tudi ravnatelj »Association Mondiale Immobilière« v Rozezni blizu Montpelliera, Germain Costes, ki je osnoval Credit Foncier Agricole, katere akcije so brez vsake vrednosti. Na ta način si je prigojil nad 2 milijona frankov.

Hudo je obremenjen tudi bivši poslanik v Rimu, René Besnard. Bil je juridični svetovalec Ostricove banke. Besnard je prejemal za 5 ali 6 juridičnih izvedenih mnenj (parterov) na leto 200.000 frankov. Bil je v zvezi z znamenit italijanskim finančnikom in podpornikom fašističnih listov, avanturistom Guinalinom.

Kompromitiran je tudi ravnatelj Banca de la France, Moret, ki je ekskontrolira 125 milijonov titlov Ostricove goljulive banke.

Macdonald bi rad ustregel Indiji

Angleška vlada odločena ugoditi željam Indije

London, 18. dec. AA. Na banetu, ki ga je priredil maharadza iz Alvarja v proslavo svojega 27 letnega vladanja, je imel angleški ministrski predsednik Mac Donald važen govor o indijski konferenci. Mac Donald je poudaril, da se angleški parlament in angleška vladu popolnoma zavedata, kaj Indija zahteva in sta trdnno odločena priznati Indiji vse, kar potrebuje. Indijci morajo čutiti, da so sami gospodarji svoje usode, kar bo eno najslavnjejsih poglavij v indijski zgodbini.

»Vi lahko pišete in govorite o vaših formu-</p

Anton Boštěle:

Trbovlje kralju in domovini

(Na proslavi kraljevega rojstnega dne 17. decembra v Trbovljah recitiral g. Boštěle.)

Rad bi bil kakor struna na harfi, ki poje sladko ubrana visoki svoj spev ljubezni do kralja-očeta in vse domovine! Rad bi bil mogičen odmev src tisočerih, k: v en klic živijo: najviša dobrina na zemlji je pravljena država in moder vladar, ki previdno ljubečejo vodi v občestvu človeštva.

Moder vladar je kot oče, ki ljubi svoje otroke, skrbki jim za kruh in obleko, za vzgojo razumna in volje, deli jim enake pravice in iste dolžnosti nalaže. Varuje jih misli prevratnih, krivice pesti in nasilja, pravljeno sodi ubogim, bogatim ne dela krivice. Za vse ima dobro besedilo, sočutje, zaščito postave, in kadar kaznuje, kaznuje v ljubezni, ki vse le izboljšati hoče.

Dober vladar je kot močno drevo zasidrano v skalah; še tako rjove vihar, ne stare, ne gane ga z njih. Orožje mu je pravica, ljubezen vez z državljanji, svobodna zvestoba je moč, ki preko groba drži.

Biser je moder vladar, zaklad za občestvo države, kjer naj vsak državljan kot kamen izklesan stoji. Ljudje so različnih nazorov in vsak hodi rad svoja pota, a ena druži nas misel, da rastel bi skupni naš dom. Ni domovinska ljubezen že vsaka sladka beseda, narodna noša in ples in rodoljubven banket. Ljubezen do doma je več, je žrtev, je delo, ki ustvarja dobrino, je delo, ki daje množicam kruha in zida plemenito kulturo, ponosno stavbo duha.

Rad bi bil kakor struna na žalostni violinini trboveljške skale, ki bi odjeknila v svet, da ljubimo kralja in dom tudi mi, ki smo zrastli v tej črni dolini med strojem glaščem ropotom in krikom hriplavih siren v trdem boju za kruh in obstanek in dostojanstvo človeka.

Mi ljubimo kralja in dom, čeprav govoriti ne znamo sladkih besed in smo često trpki in trdi v izrazu, kot je trpek naš kruh, ki ga jemo v skrbih za bodočnost. Saj lepa beseda je dim, ki gre kamor veter potegne, a pesem dela ostane, v bodočnosti sad obrodi.

Reduciranci odhajajo iz domovine

Crna, 17. dec.

Svinčeni rudnik v Žerjavu je svojcas reducirjal večje število delavcev. Zakaj, je danes itak vseeno; povdarijet je treba le to, da so ti ljudje zdaj brez posebni i nda jim ne gre dobro. Jasno je, da bi si vsakdo rad izboljšal svoj položaj. Večina izmed teh se so odločili, da poskusijo srečo v Franciji, kamor odidejo kmalu po Novem letu. Ali jih v Franciji čaka v novem letu tudi nova sreča ali morda zopet nova nesreča, - kdo ve? Redki so, ki se s svojo srečo na Francoskem ali kjerkoli drugje pohvalijo, znano nam pa je, da je mnogo nesrečnih, da se vrčajo, in mnogo najbrž tudi takih, ki se vrniti niti ne morejo.

Za blagor delavca in kmata

Crna, 17. decembra.

V občinskem proračunu občine Crna je postavila 18.500 Din, ki se naj v prihodnjem proračunskem letu uporabi za kmetijstvo. — Ta vstop z ozirom na kmetijske potrebe na videz ne pomeni mnogo, a v resnicu je drugače. Krajevni kmetijski odbor, ki se je letos ustanovil, namerava storiti za kmete, čim več bo mogoče. Namerava kupiti plemenskega biksa, ki bo kaj lepa nagrada onemu, ki ga bo hranił dve leti. Dalje namerava kupiti čista in najboljša semena poljedelskih rastlin, ki se bodo oddajala interesentom po nabavni ceni. Tudi vse druge gospodarske potrebujočne bo kmet lahko kupil ali prodal s posredovanjem svoje domače posredovalnice in vnovčevalnice, ki ne bo gledala na dobitek. Zato vsakomur priporočamo, da se je čimbolj poslužuje.

Ta kmetijski odbor pa bo za kmeta in za gospodarsko najšibkejše napravil še nekaj drugega. — V »Slovencu« je že bilo govora, s kolikim dobičkom obratujejo mesarji. Zato se je sklenilo urediti nekakšno občinsko mesnico. Kmet bo vnovčevalnici prodajal živilo za povprečno ceno; ubito živilo se bo stehalo, pristeli se bodo režijski stroški in končno se bo meso prodalo najmanj 2 Din ceneje kakor pri drugih mesarjih. Nihče naj ne misli, da pri tem kdo namerava drugim mesarjem škodovati, ampak samo za tem gre, da bi kmet prodal svojo živilo čimboljše ter da bi s' delavec in siromašnejši ljudje čimljaje mogli kupiti mesa, s čemer bi se konzum mesa in ostalih živiljenjskih potrebščin vsekakor povečal in na ta način izboljšal gospodarski položaj kmeta in delavca.

Kako občinski odbor v Crni skrbi za vse, a predvsem za najrevnejše, dokazuje tudi to, da je (že pred dalj časa) ustanovil kuhanijo v ljudski šoli ter da se tam deli opoldne topla hrana in prvi vrsti omim kmečkim in delavskim otrokom, ki stanujejo daleč od šole, a esti dobe tudi vsi drugi otroci. Kaj takega je malokje, a vredno je posnenanje.

Dalje nameravajo uvesti trimesečni gospodinjski tečaj za kmečka dekleta, ki se bo začel brž, ko se bo pri avto dovolj deklet. — Kmečka dekleta in njihovi starši naj bi se zavedali, koliko koristi nudi tak tečaj, — in čeravno je samo tečaj. Vsako kmečko dekle, ki se mogoče že ozira, kje bo njen novi dom, naj bi skrbelo predvsem za to, kamka gospodin a bo. Vsaka naj bi se zavedala, da bo kot gospodinj moral podpirati tri ogla hiše, kar bo zmogla le teda, če bo znala: premogno je slučajev, da ne more obdržati niti enega, a v največ slučajih zato, ker nimam dovolj gospodinjske izobrazbe. — Koroška dekleta naj prečitalo to dvakrat!

Tudi na sedanje in bodoče gospodarje misli tukajšnji občinski odbor. — Davek je najbolj občutljiv živec vsakega kmeta ali davčnega obveznika sploh. Da bi vse ti vedeli, kakšne davke plačujejo, zakaj itd., je tukajšnji občinski odbor najel strokovnika, da bi to ljudem razložil. Dolobele dne — 14. t. m. — pa ni mogel priti; a kadar pride, bo pravočasno objavljeno. Takrat naj pridejo vse davčni obvezniki, predvsem pa tisti, ki po davki najbolj udrihajo.

Druga smrtna žrtev autobusne nesreče

Smrt Jožeta Rampiha

Ljubljana, 18. decembra 1930.

Danes dopoldne ob 10 je izdihnila druga žrtev strašne avtobusne katastrofe na Drenovem griču, namreč 26 letni čovelj Jože Rampih. Poleg šofera Ignaca Modrijana, ki je za poškodbami umrl še isti večer, ko se je nesreča pripetila, je dobil Rampih najtežje poškodbe. Obraz mu je bil ves v opeklkah, opečeni je imel obe roki in zlomljeni obe nogi, eno celo dvakrat. Kar je pa nai-

strašnejše, je bilo to, da je bil Rampih ves čas pri zavesti, ko je ležal pod motorjem avtomobila. Danes dopoldne so mu odrezali eno nogo, Rampih pa operacije ni prenesel, ker je bil že tako slab, in je umrl. Rampih je v bolnišnici silno trpel in je ves čas vzdihoval zaradi groznih bolečin, ter je z njim sočustoval vsakdan. Zato je bila smrt za Rampiha pravno odrešenje.

Silno tragično je bilo, ko je danes dopoldne ob 11 Rampiho žena Ivanka pripeljala s seboj svojo hčerkico Emico, da obiščeta dragega očeta. Ko sta prišli v bolnišnico, je bil Rampih že mrtev. Lahko si mislimo strašno žalost obeh sirot, ko sta mestno živega atka našli le njegovo mrtvo truplo.

Pogreb † Modrijana na Vrhniku

Vrhnik, 18. decembra.

Za danes je bila napovedana obdukcija trupla pokojnega Ignacija Modrijana. Ta pa je odpadla. Ob 3 popoldne je pred mrtvašnico splošne bolnišnice v Ljubljani pogrebni avto mestne pogrebne zavoda načožil krsto s pokojnikovim truplom

in jo odpeljal na Vrhniko, kamor je prispev točno ob 4 popoldne. Pred Rokodelskim domom je bila zbrana ogromna množica ljudstva, domala vsa Vrhnika in bližnje vasi. Tam so odprli cinkasto krsto, da so se starši, sorodniki, nevesta in prijatelji pokojnega Naceta Modrijana mogli še enkrat posloviti od njegovega trupla. Na pokrovu lesene krste je bila namreč vdelana steklena šipa, skozi katero je bilo mogoče videti pokojnikov obraz. Bili so pretresljivi prizori, ki so se godili pri tem zadnjem slovesu, nakar je avto odpeljal truplo na Verd, za njim pa je šel ogromen mrtvaški spredvod. Pred grobom na verudske pokopališči so po cerkvenih molitvah pevci zapeli turobne žalostinke, nakar je sprejela zemlja zadnje ostanke nesrečne žrteve. N. p. v. m.!

Pri ranjencih v bolnišnici

Ljubljana, 18. decembra.

Pri župniku Ramšaku.

Naš poročalec je danes obiskal tudi župnika Lambertu Ramšaku. Ramšak se subjektivno dobro počuti. Levo roko, ki jo ima zlomljeno, so mu danes dali v ovoj in prevezali so mu tudi prsa, ker ima zlomljene nekaj reber.

Zupnik Ramšak je dejal:

»Roke mi ni bilo treba dati in gips, čeprav je zlomljena. Kost je namreč v stiku in roke zato ni bilo treba naravnati. To najbrže zato, ker sem po nesreči še nesel aktovko.«

»Trdn ste gospod župnik, trdn!«

»Seveda sem, za rebrami me nič ne skrbi, saj sem si jih pred enim letom tudi zlomil, ko sem se ponesrečil v Gozdu nad Kamnikom. Pa sem tedaj okreval in bom sedaj tudi. Zaradi roke ne bom mogel žal najmajar in mesec nič maševati.«

Z Rampihom pa sem senci govoril. Zdel se mi je hudo slab. No danes je pa umrl. Revež je silno trpel.«

Pri slovesu se je župnik Ramšak spomnil in pravi:

»Polno obiskovalcev imam in mi nosijo same fine cigarete. Jaz pa kadim le »Zetac«. Dajte no, pa Vi kadite tolle reče in župnik izroči obiskovalcu Škatljico »Soko« cigaret. Poročalec se darila ne more ubraniti in Škatljica cigaret izgine v njejov žep.«

»Hvala lepa, gospod župnik.«

Stanje

Oskarja Pogačnika

se stalno boljša. Ce ne bo komplikacij, je upanje, da bo popolnoma okreval, dasi sedaj precej trpi. Včeraj v sredo je sedejo Pogačnika in Rampiha obiskal zastopnik železniške direkcije in se informiral o njunem stanju.

Dekan Kete

v Leoniču je tudi že izven vsake nevarnosti in bo najbrže v kratkem času okreval. Prav tako tudi obe ranjeni gospe Wiesbauerjeva in Dolenčeva.

Nasveti rudarjev k novemu rudarskemu zakonu

Trbovlje, 17. dec.

Zvedeli smo veselo vest iz Belgrada, da se nahaja osnutek tega zakona pred Vrhovnim zakonodajnim svetom. Zavrhlo je med rudarji, kakšen bo neki novi zakon. Ko poslušamo razne govorice delavstva, se nam zdi potrebno, k stvari spregovoriti neka; besed in navesti zelje prizadevanja delavstva.

Gоворiti o potrebi novega zakona bi bilo skoraj odveč, saj star zakon že davno ni več odgovarjal novim potrebam in zahvaljuje delavstvu, posebno v Sloveniji ne. Sedanji zakon je tako nejasen v svoji stilizaciji, da ga delavec niti tretine ne razume, pač pa ga dobro razume podjetnik, ker je zani zelo ugoden. Paragrafi se da sukatki kakor veteranca in se ne vradno zaobrajajo le v škodo delojemalcu. Na drugi strani pa je prišel navadnički z zakonom o začetki delavstva, ki nudi delavstvu veliko več ugodnosti, ki pa za težko industrijo ne prihaja v poštev.

Pred sankcijo novega zakona smo dolžni zagonodljalce opozorili na sledete:

1. Vsa določila v zakonu naj bodo načina tako da delojemalcu kakor za delodajalca. Zakon naj bo izdahn v preprostem besedilu, da ga bo lahko delavstvo razumelo.

2. Delovni čas 8 ur naj bo delavstvu zajamcen z zakonom, nikakor pa ne s kako poznešo urebo delovnega predpisa.

3. Naivajneš je zavarovanje za bolezen, onemoglost, invalidnost in starost. Gotovo je, da se bo to pozneje uredilo s posebnim pravilnim om potrebovno pa je, da se vsa glavna določila zavarovanja postavijo v zakon sam. Če zakonodači ne bodo na to že pri zakonu pazili, se lahko zgodi, kar se je sedaj, ko so bratovske skladnice potopljajo v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudarski krizi delniške družbe v prestolnico naše države zastopnike delavskih korporacij, tako da je mogel dobiti v tujino in da imata država in narod le majhen del tega, je jasno, da mora sedanjii zakon to preprečiti. Kako postopa o ta podjetja, dokazuje dejstvo, da pošljajo v sedanjii rudars

Raj pravile?

Informacije lista »Jugoslovanski železničar« glede višine na postaji Ljubljana gl. kol. izrečenih kazni so poesem neločne. Večota vseh kazni, ki so bile izrečene uslužbenec te postaje, do sega komaj osminko navedenega zneska. V pričelju izsl. meri je preibrana tudi navedba glede višine enemu uslužbenemu v enem mesecu odmerjene kazni. Z ugotovitvijo neresničnosti teh podatkov odpadajo sveteda tudi ese konklusije, ki so bile izvedene na nestvarni osnovi.

Ker se lice institucije kazni sploh, je priporočiti, da je isto predvidena v zakonu kot posredno sredstvo za ohranitev varnosti prometa. V železniškem obroku porozri monograli tudi najmanj pogreški ali nepazljivosti osobja težko materialno škodo, pa tudi človeške zrte. Zato je železniška uprava odgovorna višjim oblastim in v neki meri tudi jarnosti, da se služba vrsti v redu in brez nedostatkov. Da tej svoji dolžnosti zadosti, mora železniška uprava v primerih, ko so ostali poučevanje in dobrotvorni opomini brezuspešni, poseti tudi po sredstvu denarnega kaznorjanja matomarnih uslužencev. Tako postopanje nikakor ne more izvajati v narodu nerazpoloženja, ravno nasprotno, jarnost ima res interes na tem, da se varnost, rednost in brezhibnost železniškega prometa z vsemi sredstvi izvršuje na potrebnih višini.

Bavnatelj: dr. Boršek.

Če upaš

začeli konja, sobno opravo, kolo, šivalni stroj itd., kupi tako par srce v dom, služkinj. — Dobis jih v trafiški ali pri zadruži Šuškiški dom, Ljubljana, Semeniška ul. št. 2.

Še enkrat o orglah v Skočji Luki

Skočja Loka, 18. dec.

Ker se je zadeva začela obravnavati v časopisih, se mi zdi potrebno, da jo popolnoma objasnim in tudi poročilo g. dopisnika v Slovenscu št. 286 izpopolnim:

Potreba, da se popravi notranjščina župne cerkve in nabavijo nove orgle v Skočji Luki, se je ugotovila soglasno pri konkurenčni obravnavi 5. avgusta 1930, h kateri so bili od sreske izpostave povabljeni občinski odborniki vseh 3 občin, ki pridejo glede župnije Sk. Loka v poštev, s pristavkom »če ne pridejo, se bo smatralo, da privolijo, in bodo obvezani, prispevat, kar nanje odpade.« — Povabljeni so se tudi udeležili in izrazili proračune soglasno odobrili. Tudi sklep, da župljanji prispevajo z nakladami na direktno davke, je bil soglasen.

Vse to izvidno iz odloka Sreske izpostave v Skočji Luki ob 25. avg. 1930 št. 8053, ter je po biranje naklad čisto zakonito urejeno in obvezno za vse, ki imajo v območju župnije Sk. Loka predpisane kaj direktnega davka,

Pri konkurenčni obravnavi izvoljeni stavbeni odbor, v katerem so zastopane vse 3 občine, je sklenil, naj se tudi naklade pobirajo po položnicah župnega urada, da bo najkrajše in najcenejše. Davčna oblast iti nič dovoljevala, ker dovoljevanje niti ni spadalo v ujeno področje. Samo seznam davkopalcev v njih direktnih davkov je napravila davčna uprava.

Toliko resnic na ljubo, v vednost vsem župljanom in v vsestransko pomirjenje, da se ne bi nikomur godila kaka krivica.

Jernej Podbevsek, župnik.

Na lovu obstrelijen

Kranj, 15. decembra.

Stisnil je lovci puško risanko v roke, vrgel nahrbnik na rame in jo ubral na lov v planino v vzhodnem Krvavcu. Sneg je že pokrival zemljo in lovec je oprezoč za divjadično zasedli strnjaka. Vzel ga je na muho, sprožil in ustrelil. Srnjak je bil obstrelijen vendor mu lovčeva krogla ni upinila življenja, marveč jo je se z lahkotom pobiral čez drn in strn. V lovcu je vzplamela strast zaledovati divjadično naprej in naprej, dokler ne bi videl srnjaka ubitega ležati pred seboj. In sta jo ubirala srnjak pred njim, lovec za njim naprej, da sta nehoti oba prekoraciča meje revirja, koder je lovec smel loviti in preganjati žival. Prisla sta na ozemlje tujega gospodarja na kamniško stran, kjer sta naleta na gozdne čuvanje dotičnega gospodarja in lastnika lova. Gozdna čuvaja, vestna v službi pa nista imela slasti po srnjakovem mesu in kožuhu, marveč sta, da branita interes gospodarjeve merila — mogoče po pomoti, — na lovca. Projektili so lovca, ki se imenuje Peter Kuhar vulgo Vompergar bogat posestnik star okrog 35 let, ki biva kot gospodar planine ½ ure pod Senturško goro, zadeli v obe nogi in je zlasti desna precej prestreljen, baje pa tudi hrbet ni ostal cel. Cuvaja sta z samimi pripeljala lovca na njegov dom, kjer je ranjenec misil, da se bodo rane same zacele. Kmalu pa mu je zacula desna noga močno otekati. Kuhar je bil ranjen v soboto, in v pondeljek dop. so ga z rešilium avtomobilom iz Kranja odpeljali v spremstvo žene v ljubljansko bolnišnico. Ce je rana zatruljena, lahko nastanejo usodne posledice. Kuhar je kot rečeno imel svoj lovski revir in le slučaj ga je pripeljal v revir drugega gospodarja, kjer je vsled svojega veselja in strasti do lova našel nesrečo.

Koledar

Petak, 19. decembra: Kvatre. Urban, V. papež; Favsta, vdova. Strogo zapovedan post.

Osebne vesti

Za poveljnika dravake divizijske oblasti je imenovan diviz. general Ilič S. Bogoliub, dosedanji vršički dolžnosti generalstebnici brig. general Jovan Veselinovič je imenovan za vršički dolžnosti šumadijske div. oblasti.

Promocija. V soboto 20. t. m. ob 12.30 bosta promovirali na vsečilščiu v Inomostu gospodčni Stano Gjovočnik in Blažena Klepec za doktorja medicine. Cestitamo!

Sodniške vesti. Za starešino okr. sodišča v Ribnici je imenovan okr. sodnik Anton Šavelj iz Kočevja. — V Kočevje je premeščen okr. sodnik dr. Fran Češarč iz Crnomlja. — Upokojen bo s 1. januarjem kanclist dež. sodišča v Ljubljani Stanko Rozman, ki je doslej vodil pisarno civilnega oddelka. — Premeščen so: višji pis. oficijal Fortunat Stanošek iz Laskega v Konjice, pis. pripravnica Angela Obran iz M. Sobote v Maribor, pis. pripravnik Stefan Pernat iz Marijbor v M. Soboto.

Dobra prebava - pol zdravja!

Pri zaprtju, lenosti črev Vam Artin-dražejo omogočijo lahko pravilno izpraznjenje. Dobiva se v vseh lekarnah za ceno 8 Din za skatilo.

Novi grobovi

† Ivica Kraljeva, Gosp. Antona Kralja, tajnika Zadržalne zveze v Ljubljani, je zadel hud udarec: umrla mu je njegova edina hčerka gd. Ivica Kralj, uradnica Zadržalne gospodarske banke. Pogreb bo v soboto ob 4 popoldne iz Streške ulice. Z žalujočim očetom prisreno sočustvujemo. Naj ga tolazi ljubi Bog! Rajnici pa naj sveti večna luč!

† Pavel Dežman, kontrolni strojvodja, je umrl 17. t. m. v Sp. Šiški, Frankopanska cesta 3. Naj počiva v miru! Preostalom našeskoj! Pogreb bo v soboto ob 2 popoldne.

† Ivan Barle. V Kandiji pri Novem mestu je umrl g. Ivan Barle, nadučitelj v pokolu, oče žargrškega kanonika Janka Barleta. Pokopan bo danes ob 8 pop. Naj počiva v miru! Preostalom našeskoj!

† V Novem mestu je umrl g. Josip Kos, knjigovec in trgovec. Pogreb bo v soboto ob 3 popoldne. N. p. v. m! Preostalom našeskoj!

Mala kronika

★ Nevarao je obolel preč. g. Knific Jože, župnik v Gorjah pri Bledu. Leži v splošni bolnišnici v Ljubljani. Vsem sobratom se priporoča v molitev.

★ Prosvetna društva opozarjamamo na društvene kledarček, ki je pravkar izšel za leto 1931. — Kledarček prima aktualne članke za prosvetno delo kakor tudi programe za razne društvene prireditve in popolnen seznam prosvetnih društev. Dobiva se v Prosvetni zvezzi, Miklošičeva c. 5. Cena 10 Din.

★ Vreme v državi. V Ljubljani je včeraj ob 7 zjutraj kazal barometer 775,6 mm, termometer pa -10°C do 22°C, veter severno-vzhodnega, jasno. — V Mariboru je kazal barometer 771,6 mm, termometer -4°C do 22°C, veter severen, jasno. — V Zagrebu je kazal barometer 774,2 mm, termometer 1°C do 25°C, veter južno-zahodnega, pretežno oblačno. — V Belgradu je kazal barometer 773,5 mm, termometer 1°C do 33°C, mirno, oblačno. — V Splitu je kazal barometer 769,5 mm, termometer 5°C do 12°C, veter severno-vzhodnega, oblačnost majhna.

★ Jugoslovansko veterinarsko združenje, sekcijski Dravsko banovine ima v nedeljo 21. dec. t. l. ob 9 popoldne v prostorih hotela »Europe« v Celju občini zbor, na katerem bosta med ostalim tudi dve zanimivi predavanji. G. profesor dr. Kern bo predaval zatiranju naležljivih bolezni perutnine z ozirom na najnovejša raziskavanja z demonstracijami, g. veterinarski inspektor Černe pa bo predaval o živinoreji. Vabilni vsi živinorejci!

★ Pozno cvetje. Na vrhu posestnika Franca Bratkočija iz Cerovega loga je mlado čespljevo drevo že ves mesec v cvetu, nekaj večje je pa že odsvetelo in kažejo že droban sad. Še celo zadnji sneg ni cvetju škodoval. Čudna so pota narave.

★ Ali ste na ženski list Vigred že naročeni? Januarska številka izide še pred Božičem. — Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom. Letna naročnina Din 25.

★ Dekliški oder IV. zvezek obsegajo pet časov primernih iger. — Cena Din 10. — Naroča se pri upravi Vigredi, Ljubljana, Ljudski dom.

★ Božična darila za ljubitelje lepe knjige. Sienkiewicz, Quo vadis, roman vezan v celo platno 100 Din; Kalinšek, Slovenska kuharica, velika izdaja s slikami, vezano 160 Din; Dostoevski, Bratje Karamazovi, roman v dveh zvezkih eleg-vezan v celo platno 250 Din; Grafenauer, Zbirka slovenskih povesti — 5 zvezkov skupaj vezanih v celo platno 60 Din; Jurčič J., Spisi — 10 zvezkov — ljudska izdaja — vezani v celo platno 300 Din, vezani v eleg. platno 400 Din, v isti vezavi v kaseti 450 Din; Pregelj dr. Ivan, Izbrani spisi — do sedaj izšli 4 zvezki — do božiča izide še 5. zv. vsak zvezek vezan v eleg. platno 60 Din, broširan 45 Din; Tolstoi, Ana Karenina, roman, 2 zvezka v eleg. vezavi 250 Din; Prešeren dr. Franc, Zbrano delo, 40 Din, vez. v eleg. platno 55 Din, v celo usnje 90 Din.

★ Nov telefon si je nabavila tvrdka Josip Eberle, ki ima številko 3149. Obenem opozarjamamo na njen zanimiv oglas.

★ Čajno maslo za božične praznike v najboljši kvaliteti Vam nudijo Osrednje mlečarne, Ljubljana, Maistrova ul. 10.

Skofja Loka

Napeljava električne v skočišči okolici dobro napreduje, zlasti v smeri proti Godeštu, Rečem, Senici, torej na levem bregu Sore. V kratkem bodo začeli z deli tudi na desnem bregu, in sicer v smeri Rakovnika, Sora, Draga, Gosteče, Pungart, Hosta in dalje proti Skočji Luki. Z napejavo bodo v vseh teh vseh končali nekako do pričetka pomladi.

Cene mesu so se te dni znižale za 2 Din pri kilogramu.

Sprememba na mlečarski soli. Pretekli mesec je odšel iz Skočje Loka strokovni učitelj g. Iv. Benko, ki je prevzel tajanstvo pri Osrednjem mlečarskem društvu v Ljubljani. Zamenjal ga je na banovinski mlečarski soli v Skočji Loki strok. učitelj g. Pavlica.

Nova šola. Pretekli leti so dogradili stavbo nove šole in napravili že ostrešje. Takoj nato so razpisali mizarska dela in, kakor je videti, bo šla stvar tako hitro naprej, da se bo v solskem letu 1931.32. že lahko preselila v novo poslopje osnovne dežela šola in otvorila mesčanska.

Nove zgradbe. Kakor vse kuže, bo v prihodnjem letu zraslo več novih hiš med Plevno in Kamnitnikom, tako da bo Skočja Loka znatno narasla na severni strani. Kakor smo izvedeli, bodo na tem prostoru gradili svoje hiše: Oblak Tine, Blaznik Avgust, Mattheußer Gabriel, Ravnikar J. Nekateri so že kupili svet, drugi že pripravljajo svoj material. Poleg Sifreterja pa se je dvignil nov fotografski atelje.

Povoljni rezultati »dneva dobrega tiska«. Da je Skočja Loka pravilno in iskreno razumela delo Katoličke akcije, ki hoče ob temen sodelovanju duhovščine in laikov z vsemi sredstvi dvigniti katoličkega duha in zavest narodnih plasti, kažejo že sedanidvi uspehi »dneva dobrega tiska«. Znatno so narasli narodnički cerkevni listovi: »Glasnik«, »Bogoljubac« in »Katolički misijonov«, kakor tudi fantovskega »Kresac« in delniške »Vigrež«. Znatno je napredoval tudi nedeljski »Slovenec«, ki ga bomo skušali z nedeljsko kolportažo še dvigniti.

Francoski krožek bo pridel s svojim delovanjem v našem mestu prihodne dni, in sicer v obliki družabno konverzacijskih sestankov, da se bodo udeleženci na lep način seznanili z jezikom in kulturo franc. naroda.

Ljubljana

Slovenec potuje v Svetlo deželo

Ljubljana, 18. decembra 1930.

V petek ob 8 zvečer priredi Prosvetna zveza v Unionu nad vse zanimivo in poučno predavanje, na katerem bo predaval prof. Janko Mlakar o svojem potovanju po Sredozemskem morju, Egiptu in Sveti deželi. Predavanje bo spremljalo 90 barvastih sklopčnih slik in bo najbrž nadaljevanje predavanja še v soboto ob 8 zvečer. Politične razmere, ki so se tudi v Orientu po svetovni vojni verjetno spremenile, so preobrazile tiste vzhodnih dežela tako zelo, da bi jih človek, ki jih je obiskal pred petnajstimi leti, skoraj ne spoznal. Vse to bomo čuli na predavanju, podanem v zanimivih in zavestnih oblikah, kot zna to le profesor Janko Mlakar, ki bo podal tudi suhoperarske poročila o potovanju, ampak tudi vse v dobroj dobi.

Gospod Vaskovič je stopil v vojsko 19. decembra 1890 kot muziški pripravnik 2. peš. polka Kneza Mihajla v Nišu ter je v svojem vestnem službovanju dosegel čin narednika-vodnika.

Gospod Vaskovič se vedno mladostno čil izpoljuje svoje službene dolžnosti ter je še pred kratkim zaprosil za vpokojitev.

Kaj bo danes?

Drama: Sen kresne noči. Red D.

Opera: Zaprtia.

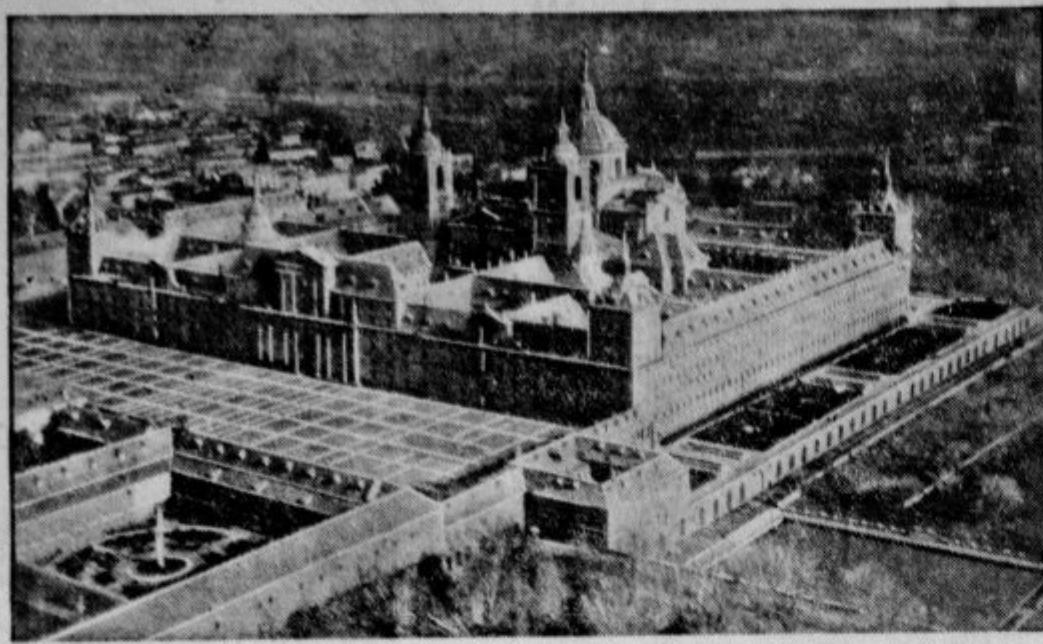
Filharmonija: Violinski koncert Marije Mihajlovič. Ob 8. zvečer.

Union, verando dvorana: Prosvetni večer. Predava prof. Janko Mlakar: »Moje potovanje po Sredozemskem morju.« Ob 8. zvečer.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9.

Moje potovanje po Sredozemskem morju je naslov predavanja, ki ga bo imel danes zvečer na X. prosvetnem večeru g. prof. Janko Mlakar. V tem času nam večkrat uhajajo misli proti Palestini in enim krajem, kjer se je v resnici izvršila božična skrivnost. In prav v to deželo nas bo popeljal predavatelj danes in jutri zvečer. Opozorjamamo, da bo danes le prvi del predavanja in jutri ob 8 zvečer drugi del. Predprodaja vstopnic v Prosvetni zvezzi, Miklošičeva c. 5.

Ljubljanski Grad bo

Kraljeva palača v Madridu, zrstočna simbol španske monarhije, proti kateri je naperjeno revolucionarno gibanje.

Človekov značaj je zapisan na ustnicah

Že stari ljudje so rekli, da usta govore tudi takrat, kadar molče. S tem so hoteli reči, da se da iz oblike ustnic spoznati značaj in razpoloženje človeka. Vendar pa tako tolmačenje in ugotavljanje človekovega značaja iz njegove zunanjosti ni moglo postati priznana znanost. Manjka je potrebna znanstvena metodika in točnost. Točnost obstoji v tem, da se napravi na tisoče slik in te je treba potem

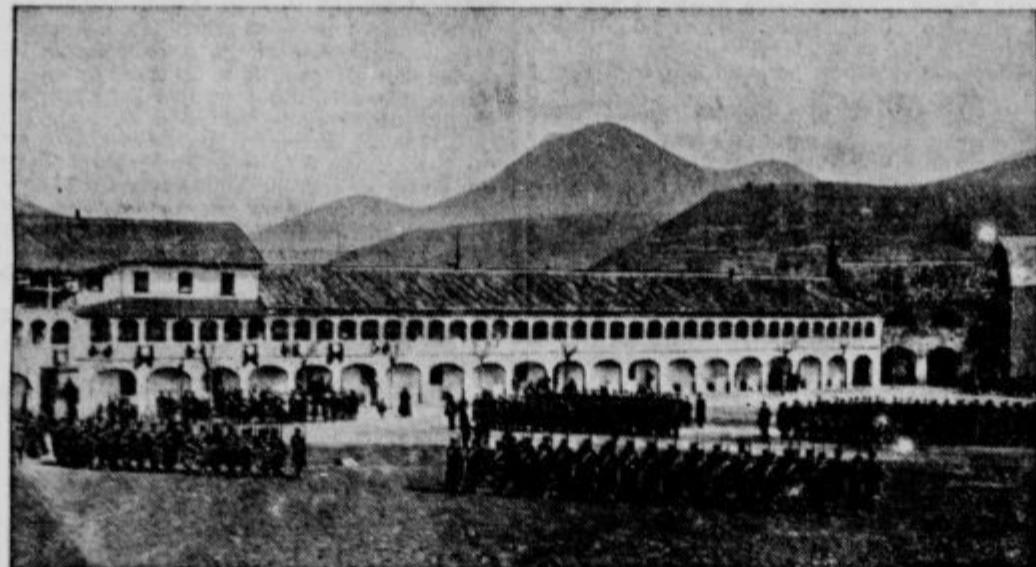

Major Franco, slavni prekoceanski letalec, je bil glavni vodja revolucije v Španiji. Pred kratekim je pobegnil iz ječe, nahujšal posadko letališča Cuatro Vientos k uporu, ko pa so mu postala tla prevoža, je z letalom pobegnil na Portugalsko.

razporediti in sestaviti v sistem. Sele na ta način je mogoč znanstven uspeh.

Znani dermatolog prof. Bettman je nedavno poročal akademiji znanosti v Heidelbergu o svojih izkustvih. Preiskal je na stotine ljudi, in to na zelo čuden način. Na ustnicu vsakogar je stavljal mikroskop in nato z mikroskopom povečano površino fotografiral. Nato je pomikal mikroskop naprej in tako fotografiral vso površino ustnic. S tem postopkom je delal pri ljudeh razne starosti in poklicev. Pri vsem tem gre za neko vrsto finih krvnih žilic, ki so tanke kakor las in ki preprezajo skoraj vse organe. Najnačelnješo mrežo sestavljajo te krvne žilice na spodnji ustnicici. In v teh žilicah je treba najti kijuč za ugotovitev človekovega značaja. Treba je najti odnos med obliko teh kapilarnih žilic na spodnji ustnicici in med človekovim značajem, njegovim delom in zdravstvenim stanjem. Te odnose se je posrečilo odkriti prof. Bettmanu. V začetku svojega dela je že nameraval obupati, zakaj raznovrstnost kapilarnih slik na spodnji ustnicici je bila silno velika. Z vajo in sproti pridobljenimi izkušnjami pa se mu je

naposled vendarle posrečilo vsaj nekoliko urediti raznolike oblike kapilarnih žilic in vso zadevo sistematizirati. Njegov trud ni bil zmanj. S tem se je odprije človeštvu novo pojavlje raziskovanja in nova pot, da se prodre v človeško usodo. Vse ono, kar spreminja človekov lice, deluje tudi na kapilarne žilice na spodnji ustnicici. Tu je koncentrirano vse, kar je človek podeloval in kar je dočivel v življenju. Ako je obraz človekov prazen, so tudi kapilarne žilice na spodnji ustnicici enostavne in mršave. Na prvi pogled se da n. pr. spoznati na ta način igralca, govornika in trobentača, ker oblika kapilarnih žilic na njihovih ustnicah je nenavadno gibka. Da celo človekov materin jezik se da spoznati iz njegovih ustnic. Konjski trgovci gledajo po sejmej konjem v usta, da določijo njihovo starost, sedaj bo mogoče to tudi pri človeku. Treba mu

Španija je že več dni v plamenih revolucije. Zgornja slika je prva tozadovna izvirna slika in kaže odhod republikanskih čet iz vojašnice v Jaci.

je le z mikroskopom pogledati spodnjo ustnicu in prešteti življenjska leta. V Ameriki si darujejo ženini in neveste röntgenske slike svojih src. To modo bodo zdaj zamenjale slike kapilarnih žilic, ker iz njih bo mogoče spoznati pravi značaj in pravo starost, ki jo ženske tako rade skrivajo.

Za Božič in Novo leto
dobiš najlepše daritice kupljeno pri tvrdki zveznine
STANKO FLORJANCIC

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35
Velika izbera kompletne aluminijaste emajlirane modre, rujave, sive itd. kuhinjske posode, garniture za otroke itd

Ognjišče vojaške vstaje v Španiji je bilo letališče Cuatro Vientos pri Madridu. Posadka letališča se je uprla, trosila nad Madridom z letal revolucionarne letake in grozila, da bo začela metati bombe na vojašnice viadu zveznih čet. Naposled se je vladnim četam posrečilo, da so s pomočjo topovskega ognja uizgale upornike.

Ruski cerkveni zvonovi v Ameriki

Gotovo je še vsem našim bravcem v spominu, da se je pred par leti pričel v Rusiji bojni oblasti proti zvonjenju cerkvenih zvonov. Kmalu je tej bojni napovedi sledil tudi odlok, da se morajo vsi zvonovi staviti na razpolago državi. Zvonovi naj se pretope in tako pridobljeni material naj se porabi v industriji, kjer se bo bron »koristne« izrabil. Mimo gred bodi tudi povedano, da so med drugim delali iz brona, ki so ga dobili pri pretopitvi zvonov, kletke za opice, in sicer se je zgodilo to v Tiflisu na Kavkazu. Med tem pa so prišli boljševiki na drugo idejo, namreč, da bi se cerkvi odvzeti zvonovi izvažali v inozemstvo. Stavili so tozadovne ponudbe raznim evropskim državam. Te pa so ponudbo odklonile in izjavile, da so imele že v preteklih letih težave s prodajo raznih cerkvenih predmetov iz ruskih cerkva. Boljševiki so se nato obrnili na Ameriko, ki je njihovo ponudbo sprejela. Kakor smo zvedeli iz zanesljivega vira, so pred kratkim prispevali v Boston prvi ruski cerkveni zvonovi. Kupila jih je univerza v Howardu in jih bodo v kratkem dvignili v kupolo, zgrajeno nad nekim dijaskim domom. Obenem z zvonovi je prispel v Boston tudi zvonar, ki bo zvonove uglašil na ruski način. Pred kratkim je Amerika tudi sklenila nakupiti precej dragocenih ruskih ikon in se bo nakup izvršil nekoliko pozneje. Ikone so sicer že v Ameriki, zaenkrat pa jih samo prenašajo od ene razstave na drugo. Ko bodo te razstave končane, jih bodo skušali prodati.

Latinščina - živ jezik

V vatikanskih krogih z zanimanjem zasledujejo stremljenje italijanskih učenjakov, zoper upeljati latinščino kot živ jezik. Pri tem spominjajo na ponovno izraženo željo sv. očeta, da bi prišla latinščina tudi kot živ jezik do veljave v papežkih seminarjih in kolegijsih. Cilj sv. očeta pa je, da bi postala bolj znana ne samo cerkvena latinščina, ampak tudi klasična latinščina. Sv. oče zahteva, da morajo duhovniki popolnoma obvladati cerkveno in klasično latinščino.

Kulturni obzornik

Franc Čodnik:

Sodobni umetnostni nazor

Najosnovnejša in najpomembnejša ideja novega časa se razvadeva nedvomno v težnji novodobnega človeka po skladnosti in urejenosti. Nasproti individualizmu in anarhizmu, z eno besedo, nasproti vsem razkravajočim silam umirajoče preteklosti nam postaja danes zoper enkrat življenj starem, antično-enostranskem zmislu, ampak harmonija v novem moderno-sintetičnem zmislu. To se pravi, ne več zgolj telesna harmonija ob zankanju duhovnega sveta (naturalizem), a tudi ne več samo harmonija »čestev« idejnosti (platonizem), ampak harmonija, ki bo istovetna z enotnostjo telesno-duhovnega vesoljstva, kakor ga pojmuje krščanski religiozni nazor. Ali — če pogledamo na ta problem se s socialnega vidika — ne več zgolj harmonija enega razreda ob zasužnjenu drugemu (grški zgled!), marveč harmonija in soglasje vsega človeškega rodu.

O vsem tem priča novo socialno, religiozno, umetniško naziranje. Povsod izginjajo individualistične osnove pred lučjo nove, občestvene ideologije. In morda prav umetnost v prvi vrsti danes kaže pot iz individualizma v kolektivnost, iz golega esteticizma v socialnost. »Mi smo!« — kliče danes človeštvo moderni pesnik (Werfel), ker se čuti v vsem svojem doživljanju in ustvarjanju zveznega s celoto. To je tem bolj pomembno, ker je nekoč, v času liberalnega larpurlartizma, prav svetven estet bil simbol zanikanja skupnosti in predstavnika neomejenega individualizma. Toda larpurlartistični umetnik je kot estetični oblikovavec pridelal v golem artizmu, kot človek pa je utonil v čutnem, brezidejnem naturalizmu. Zato je danes na daleč vidno dejstvo: umetnost se je povrnila v življenje in umetnik je danes kot nihče drugi borec za človeško skupnost. Ta novi nazor in to novo dejstvo je vidno tako v sodobnem umetniškem ustvarjanju kakor tudi v novem umetnostnem nazoru.

Prav to, da se je z duhom novega časa spremnila tudi umetnost, nam najjasneje izpričuje nevzdržnost larpurlartističnega naziranja in govori za najtejnje zvezanost umetnosti z življenjem. Tudi umetnost ni absolutna — »onstran dobrega in zlega« — ampak je progresivna, t. j. odvisna od vseh ideoloških in socioloških sprememb. Tako nam je mogoče razumeti pojav, da smo v trenutku, ko se je spremeno življenje sodobnega človeka in se nagnilo z individualističnega v naturalističnega v socialno in religiozno doživljanje — da smo v tem trenutku mogli zaslediti tudi novo umetniško prizadevanje, pri katerem ne gre samo za »skako«, ampak tudi za »kaj«. To je nazor sodobne umetnosti, ki hoče biti resna še vedno »svobodna«, t. j. estetsko-avtonomna, verdar pa ne samo to, ampak organ živega življenja. Po tej svoji usmerjenosti je sodobna umetnost živo poudarjeno nasprotje umetnosti larpurlartizma, ki je poganal iz naturalističnega življenjskega naziranja. To naziranje je tolmačilo življenje zgolj mehanično, zgolj v zmislu animalično-psihološke človečnosti, nič pa osebnostno-duhovno, t. j. etično, socialno in religiozno. In vendar se šele na tej ravni odgrne vsa globina človečnosti, ves njen duhovni zmisel in lepotu.

Dodati pa je treba, da danes pojmenujemo zvezno umetnosti in življenje organično in sintetično in da odklanjammo, kakor larpurlartizem prav tako tudi vsak utilitarizem, ki mu je umetnost edinole sredstvo, misel, tendenca pa glavno. Utilitarizem je umetnosti še bolj neveren kot na larpurlartizem. Umetnost kot estetičen fenomen ima, kakor vsaka življenjska kategorija, svoje lastne zakone. Po teh zakonih ustvarja umetnik umetnine-organizme, ali, v sodobni govorici, estetične like, ki nosijo zakon kvaliteti v sebi, ne pa morda v vsebinskih, ideinih podlagah, v katerih spoznavamo umetnika-človeka. Ta usmerjenost ne odloča sicer kvalitete umetnikovega dela, pač pa je odločilna za njegov stil, t. j. način oblikovanja življenja.

Uspeh novega gledališča

(Uprizoritev Mellove »Igre apostolov« in Steguweitovih »Veselih treh kraljev« v Mariboru.)

Doba po vojni je prinesla mnogo novega v življenje, v umetnost, tako tudi v dramatiko. Kakor je vsaka umetnost zrcalo svoje dobe, je to posebno gledališča in prav tu najdemo nova stremljenja. Dosedaj smo gledali na održ zgodbe nekaterih oseb, sočustvovali smo z njimi, ni pa bilo njih doživljjanje naše doživljjanje. In kakor je val kolektivizma zagrabil ves svet, je našel svoj izraz tudi na održu. Poklicni teatri, ki še vedno podajajo samo doživetja posameznikov, se mu po večini niso odprli in našel je svojo pot k nepoklicnim igralcem. S tem vidika moramo presojati igri, ki so ju uprizorili študentje na svoj praznik dne 8. decembra v Mariboru.

Versko doživetje, najgloblje vsakega človeka, je našlo pot iz održa v srcu gledalcev. Mellova »Igra apostolov« je zapustila v vseh najgloblji vti. Stari dedek je umel položiti vso dobroto v svoje igranje in je mnogo prispomogel k domačnosti, ki je vela iz igre. Glavni steber vsemu pa je bila Magdalena, ki je doživila svojo vlogo tako iskreno, dala toliko miline v svoj glas in igranje, da je prepričala vsakogar. Njej ob strani je stal razbojniški idealist Janez, ki je ravno tako do potankosti izdelal svojo vlogo. Posebno močan je bil moment izpreobrnitve. Včasih je motila nekoliko premočno mimika. Zelo dober je bil groteskni tip razbojnika Petra, ki je diskretno odigral svojo vlogo, da ni motil poteka igre.

Kdo bi mislil po prvi igri, da lahko poda ista Magdalena v igri Heinza Steguweita »Veseli trije kralji« revno prodajalko cvetnic. Marijo in du se prelevi mladi razbojnik v dobrošnega, starega Jožefa, prodajalec vžigalic? Beda in revščina je bila podana naravno, brez pretiravanja, in ravno to je z održa zaklicalo po odkritem pogledu v sedanost. Trije kralji, policist Gašper, dimnikar Melhior in pek Boltežar, so tu doživljali svoje božično veselje in ta radost je prešla na skupnost igralcev in gledalcev.

Obe igri sta se ponobljevali ob okusni in originalni scenariji, kjer je bila dosežena lepa harmonija med stilnim odrom in simboličnim prikazanjem kraja. Občinstvo, ki je do zadnjega kotička napolnilo dvorano Prosvetne zveze in so mnogi še morali oditi, je hvalno nagradilo igralce z zaslужenim aplavzom, saj so deli iz sebe vse in so pokazali, da so v Mariboru umetniško najvišje stojanje igralska skupina. Obenem je pokazala uprizoritev, da način igranja vedno bolj napreduje, in da bo kmalu stopil mesto slabotnega dilematizma.

Karožite, Slovanka!

Sport**OBČNI ZBOR SK ILIRIJE.**

Danes ob 20 se vrši v dvorani OZUD na Mišičevi cesti redni letni občni zbor SK Ilirije, s katerim stopa klub v dva seta leto svojega obstoja. Na dnevnem redu so predvsem referati odbora in sekcijskih načelstev o delovanju v letosnjem letu, o stanju akcije za zgraditev novega sportnega prostora za nogomet itd., o povečanju teniškega prostora oz. držališča, o zgaditvi planinskega in smučarskega doma v Planici. Neizogibno je, da se bo govorilo na občnem zboru tudi o sovražnem postopanju LNP-a proti SK Iliriji. Za nadaljnji razvoj kluba je velevažna sestava prihodnjega upravnega odbora in sekcijskih načelstev. V splošnih obrisih ima današnji občni zbor začrtani smernice za celokupno delovanje kluba v letu 1931.

Podrobnejši razpis občnega zbora smo objavili že pred dnevi. Odbor SK Ilirije pričakuje z ozirom na važnost in obsežnost zborovanja mnogočlane udeležbo članstva vseh sekcij kakor tudi podpornega člansiva, vabi pa k udeležbi tudi vsejo prijatelje in pristaše kluba.

NAKNADNO PRIJAVLJENI SMUSKI TECAJI ZA ZACETNIKE.

od 25. dec. do 2. jan.

V Bohinjski Bistrici, pripadatelj Sm. klub Bohinj; tečaj vodi Tomaz Gedeč. Dnevna oskrba od 50—70 Din. Prijava na Sm. klub Boh. Bistrica. Prijavna 100 Din. — V Kranjski gori, pripadatelj Tujskoprometnega društva Kranjska gora, vodi tečaj Peter Klofutar. Prijava na Tujskoprometnemu društvu Kranjska gora. — Na Pohorju pri koči na Pesku, pripadatelj Mariborski sm. klub. Prijeve na istega, Maribor.

Od 3. do 10. jan.

V Bohinjski Bistrici, enako kot zgoraj. — V Kranjski gori, enako kot zgoraj. — Na Pohorju pri koči na Pesku, enako kot zgoraj. — Na naso prvo objavo pojasnjuemo, da je rok za prijave pri vseh danes in zadnjih objavljenih tečajih opuščen, ter se je mogoče prijaviti tudi v tečaj sam, ko se že vrši, ako je še mesto prost. Priporoča se pa prijava v naprej radi zasiguranja možnosti udeležbe v stanovanju. Sane neprilike so se med tem izpremenile in bodo bržčas vse tečaji lahko izvedljivi.

JZSS.

MEDKLUBSKE TEKME SMUČARSKIH STAFET.

Smučarski klub Ljubljana razpisuje za nedeljo dne 21. t. m. Medklubske stafetne tekme na progi 20 km z startom ob 11 pri klubovi koči v Tamarju (Planica) — cilj istotam. Vsaka prijavljena stafeta steje po štiri tekmovalce, od katerih prevozi posameznik 5 km proge. Žrebjanje startnih številk in popis proge se vrši na dan tekme ob 10 dopoldne v klubovi koči, kjer se po izvršeni tekmi razglasiti tudi izid tekmovanja. Tekmovanje je dostopno vsem v JZSS verificiranim tekmovalcem in to proti prijavnini ob 20 Din za stafeto. Tozadevne prijave z prijavnino vred je poslati do na pozneje 19. t. m. na naslov: Dorče Rovan, Ljubljana, Trboveljska premogokopna družba. Naknadne prijave sprejemajo vodstvo tekme na dan tekme same v klubovi koči pred izrebanjem.

Prvo plasirana stafeta kakor tudi prvi trije posamezniki, ki dosežejo na boljše čase dneva, prejmejo častna odnosno praktična darila.

RAZNE SPORTNE VESTI.

V sredo je nastopila v Belogradu proti mestni nogometni reprezentanci zastopstvo Temišvara. Romuni so podlegli s 0:3, polčas 3:0 za goste. Malo šuden rezultat, vodili s 3:0 potem pa podleči s 6:3. Tako čuden rezultat je nastal le radi nemogočega terena. Vseh devet golov je bilo doseženih na isti strani, kajti polovica igrišča je bila skoro poplavljena.

Lep sporten škandal, ki dokazuje, kako malo sportne zavesti je še med mladino. Ferencvaroš,

močno svedovnega slovesa, bi moralo v sredo igrati v Subotici proti Sandu. Takozvani Omladinci so namenivali prirediti izgred, radi tega je policija tekmovo preprečila. Naravno, da madjarska nogometna zveza ne bo pustila, da klub kot je Ferencvaroš, izgubi termin oziroma vlogo. Pač svojevrstno pojmovanje sporta v Subotici!

Prve posledice občnega zbora JNZ so se že pojavile. Zagrebška nogometna podzvezja je sklicalata za prihodnji mesec Izredni občni zbor. Vzrok je čudno zadržanje JNP v pogledu lig. Večji klub, ki imajo lastna igrišča, se ne bodo pustili ovirati od manjših klubov. Svojih igrišč ne bodo stavili na razpolago klubom, ki so s svojim zadržanjem preprečili lige. Največjo škodo bodo naravno trpeli!

S. K. Ilirija. (Sabljaka sekcija.) — Prihoden floret trening v sredo, 7. jan. 1931. Vsled izpada zadnjega treninga se članstvo sekcije poziva tem potem, da se zanesljivo udeleži občnega zboru kluba dne 19. t. m. ob 20 v dvorani OZUD. — Načelstvo.

LE DESET MINUT PREMISLJEVANJA.

Znani ogrski nogometni trener Dori Kürschner, ki že precej časa z uspehom deluje v Švicari, je pred kratkim v razgovoru z nekim holandskim igralcem poudarjal važnost prisotnosti duha za vsakega nogometnega igralca. »Mojim igralecem,« tako se je izrazil ta ogrski nogometni učitelj, »vedno in vedno ponavljam, da naj 5 minut pred početkom in 5 minut potem, ko se bjudijo, premisljajo, kako bi razvozljali kako zamotano situacijo pri nogometni tekmi.« S tem hoče Kürschner dosegeti to, da bi njegovi igralci v enakih slučajih ne izgubili časa s premisljevanjem in neodločnostjo, ki je načadno v rok vroči slabih rezultatov napadnih vrste.

Jasno je, da je ta nauk popolnoma pravilen. Da bi vsak igralec vsak dan le 10 minut posvetil vežbanju svoje miselnosti, potem ne bi več videli oklevanja in počasnosti naših napadalev pred nasprotovnikom vrat. Večkrat je igra v polju, ki jo pokajoči naši igralci, prav dobra in zadovoljiva, toda pred nasprotovnikom vrat nastane naenkrat brezmiselno pojanje in otročja neodločnost. Včasih vidimo napadalcu, ki lepo in spremno preigra nasprotnika, toda sam pred vrat ne spravi nicesar več skupaj. Naenkrat mu je zmanjšalo odločnost in ne ve več kaj storiti. Človek bi se jezik, ko opaže take, večkrat se ponavljajoce prizore.

Ceprav tehnično na višku stoječe moštvo mora vendar podleti moštvo, ki je duševno močnejše in čigar igralci so sposobni v vsaki situaciji izbrati le najboljše. Da je to resnica, so pokazali amaterski igralci slovitega angleškega kluba Corinthians, ki so premagali tehnično močnejša moštva prve angleške profesionalne lige.

Naši igralci vse premalo upoštevajo ta momenti. Res je, da mora biti igralec tehnično in takojč dobro izvežban, res pa je tudi, da mora znati igralec tudi pravilno in hitro misliti, kadar je to potreba. Le tako popoln sportnik bo zadovoljil v vsakem pogledu.

Ljubljansko gledališče**DRAMA**

Začetek ob 20.

Petak, 19. dec.: SEN KRESNE NOČI. Red D. Sobota, 20. dec. ob 16: RAZBOJNIK. Dijaška predstava pri značajnih cenah. Izven.

OPERA

Začetek ob 20.

Petak, 19. dec.: Zaprio. Sobota, 20. dec. ob 20: PRODANA NEVESTA. Ab. C. Kuponi.

Nedelja, 21. dec. ob 15: LUTKA. Kuponi. — Ob 20: ZIVLJENJE JE LEPO. Znižane cene. Zadnjih.

Marioborsko gledališče

Petek, 19. dec.: Zaprio.

Sobota, 20. dec. ob 20: PRODANA NEVESTA. Ab.

C. Kuponi.

Nedelja, 21. dec. ob 15: LUTKA. Kuponi. — Ob 20: ZIVLJENJE JE LEPO. Znižane cene. Zadnjih.

Morda še ne veste

da se pri nás izdeluje umetnine iz dragih kovin popolnoma po lastnih osnutkih in željah posameznih odjemalcev. — Stalno v ogromni izberi juveli, zlatna, ure, namizne garniture, dragocene jedilni pribor it. d.

Le velika trgovina lahko nudi veliko izberi!

Ne zamenjavajte načina blaga z drugim, manj vrednim blagom! Najsolidnejše ste postreženi ob vsaki priliki pri znani, na novo moderno opremljeni tvrdki

Josip Eberle - Ljubljana

Mestni trg — odslej telefon 3149

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1935.

64

... Ugotavljam, da sta si v tej točki vladna stranka in opozicija edini. Avstralija se mora celo pridružiti Ameriki, kakor je to storila Kanada pred petimi leti. Anglosaška rasa je oznanila pred štiridesetimi leti novi nauk o samoodločbi narodov. Ta nauk ni nič več izginil s sveta. Mi se poslužimo te pravice samoodločbe in sklenemo carinsko zvezo z ameriško Unijo.

Konec govora je utonil v šumnih cheer-klicih. Stare skupščine, ki je zborovala tu v Sydneju, niso več prepoznali. Mahali so robci. Ploskanje se je mescal v vzlikanjem. Nekateri člani zbornice so skočili na svoje sedeže in mahali z rokami.

Bodoče glasovanje je bila le še čista formalnost. Bilo je gotovo, da bo sprejet sklep soglasno.

Nekateri poslanci so zapustili zborovalno dvorano, stopili na hodnike in govorili s časnikarji in poslovnimi prijatelji. Od ust do ust se je širila vest, da je prišla na piano in valovila po širokih mestnih ulicah. Že trideset let je imela Avstralija svojo posebno začetno, angleški prapor z natisnjeno avstralskim grbom. Križ z deželnimi simboli je ležal na rdečem stiknu kristske zastave. Sedaj so se pojavile v nekaj minutah na neštetevih oknih skupine avstralskih zastav, ki so zveznatih zgrajenih praporov. Nerazumljivo je bilo, od koder je prišla v trenutku ta množica ameriških zastav, ki so plapolale v vetru in dajale praznčeno lico.

Medtem ko je rastlo navdušenje po ulicah in se je pripravljala zbornica na glasovanje, je sedel av-

straliski ministrski predsednik G. A. Applebee na sproti kraljevemu velikobritskemu posebnemu poslaniku Mr. Swiftu Mac-Neillu.

Cast mi je, sporočiti vam, da smatra angleška vlada položaj izredno resnim. Sklep avstralskega parlamenta je nezakonit, ker krši stare pridobljene pravice matične dežele.

Mr. Mac-Neilli je govoril besede počasi in mirno. Tako so najbrž pred dva tisoč leti dajali na tehtnicu rimsko svelovno moč tribuni in legati: Roma locuta, causa finita!

Mr. Applebee je skrbno premislil svoj odgovor, preden je odpril usta.

Je to soglasen sklep zbornice, sir! Dežela s štiridesetimi milijoni prebivalstva stoji strnjena za zbornico. S tem, da stopi Avstralija v ožje razmerje z ameriško Unijo, ne preneha biti angleška prijateljica ...

Avstralija je del britiske države. Mac-Neilli je izrekel kratko in jedrnato.

Je bila, sir! Bila do današnjega dne! Z današnjim sklepom skupščine zahteva dežela pravico polne politične enakopravnosti in samostojnosti.

Te zahteve britska vlada ne priznava. Jaz morem te ponoviti svoje svarilo. Položaj je izredno resen.

Lica avstralskega ministra so polagoma zardela.

Od notranje razburjenosti se mu je tresel glas.

Položaj je za britsko državo prav tako resen, ko za nas, če bi vaša vlada vztrajala na tem, da preizira soglasne sklepe svobodnega in doraslega naroda.

Avstralija se ne more prisiliti z lakoto. Ima znatno prekomerno množino mesa in kruha. V svojem prebivalstvu ima pet milijonov za orožje sposobnih mož.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrat/ce 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 10 Din. Oglasi nač devet vrstce se računajo včas. Za odgovor znamko. Ne vprašanje brez znamke ne odgovarjajo.

Strožbodobe

Trgovskega učenca poštenih kmetiških staršev, kateri je z dobrim uspehom dovršil ljudsko šolo, sprejme s 1. januarjem trgovina mešanega blaga v Savinjski dolini. Naslov v upravi pod št. 14.290.

Pouk

Soferske Šola prva oblast konc. Ča-morniški. Ljubljana Dunajska c. 36 (Jugauto) — Tel. 2236 Pouk in praktične vožnje.

Prikrejevalec

Stalno mesto dobri izuchen čevljarski prikrejevalec gornjih delov, samo za fina dela. Plača dobra. Nastop tako, Brata Naglje, čevljarna, Žiri.

Išče se točaj

(šankpurs) za takoj s kavijo. Naslov v upravi pod št. 14.337.

Boljša postrežnica

ali služkinja se sprejme. Naslov v oglašnem oddelek »Slovenca« pod št. 14.335.

Starješa žena

od 40 do 50 let, dobra, resna, čista in poštena, ki zna dobro kuhati in opravljati vse hišne posle, se išče k družini dveh oseb začasno premeščeni v Južno Srbijo. Prijavilo naj se le take, ki ljubijo dom in želijo pri dobrih ljudeh dolgo časa ostati.

Ponudbe s sliko in zahtevkom plačne na Slovensko pod šifro »Srečno življenje« št. 14.346.

Oglejte si pisalne stroje**„Triumph“**

zadnji model 10

Samoprodaja:**L. Žitnik, Ljubljana**

Kolodvorska ulica 26

Telefon 34-23

PRAKTIČNA

božična darila

J

Ivar OBLEKE

Moške obleke
Din 240-750-
Obleke za dekleta
Din 200-330-
Otroške obleke
Din 110-160-
Hlače
Din 90-150-
RAGLAN D 250-750..
MIKADO D 250-600..

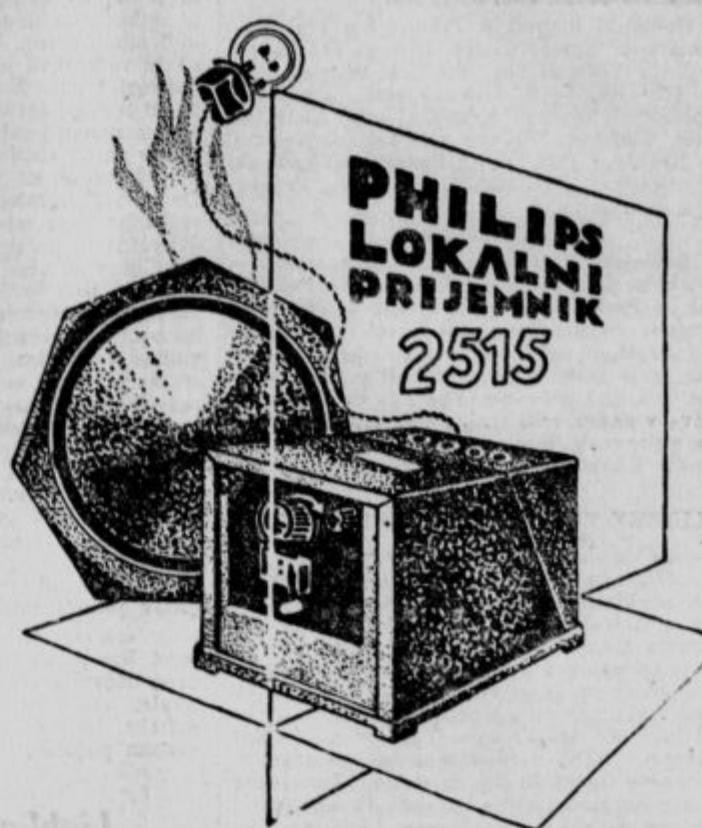

Galoše in snežni čevlji

z znamko

„TRETON“

zahvaljujo ejo svojo popularnost milijonom kupcev, ki že deset let nosijo samo „TRETON“ galoše in čevlje za sneg. Vsi ti odjemalci so se prepričali, da je ta znamka najboljša na svetu.

PHILIPS
LOKALNI
PRIJEMNIK
2515

Pozor! Pozor!

Gramofone, gramofonske plošče, tivalne stroje, kolesa in druge — kupite zelo ugodno pri S. AMON, Maribor, Glavni trg 5. Tudi na obroku!

Tudi na obroku!

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska štev. 3030.

Dražba

Dne 20 decembra 1930 ob 15 popoldne se vrši v Zgornji Šiški št. 174 (baraka) iz proste roke prodaja sledečih predmetov:

trgovski predalnik s 66 predalnimi delikatesni predalnik, hranilnik za moko, stekleni nastavek, trgovski pult, stojalo za olje, omara za spiriti, tri decimalne tehtnice, dvoletva in razni drugi predmeti.

Interesenti se vabijo k dražbi ter opozorjam, da se jim nudi iz proste roke zelo ugoden nakup označenih predmetov.

To ni radijski aparat amrak **GLAZBENI INSTRUMENT** — kar Vam mi tu nudimo.

Kdor ima Philipsov 2515, ta lahko brez pretiravanja reče: „Imam najboljši lokalni prejemni aparat, ki se ga more dobiti. Kajti za vsakim Philipsovim aparatom, za vsakim njegovim sestavnim delom stoji vrsta inženjerjev in tehnikov ene od največjih svetovnih tovarn. Vsi oni delajo na uresničenju ideala radiotehnike“.

Prikluček na električni tok — najpreprostnejše ravnanje s samo enim gumbom — gramofonsko pojanje in okras vsakega doma

PHILIPS

lokalni prejemnik 2515.

+ Žalostni javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest, da je naš dobar soprog in oče, gospod

KOS JOSIP

knjigovec in trgovec

po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, danes 18. decembra ob četrtek na 8 zjutraj, umrl.

Pogreb se bo vršil v soboto 20. decembra ob 3 popoldne na mestno pokopališče.

Dragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

Novo mes'ce, dne 18. decembra 1930.

Marija Kos, soproga: Jože, Vinko, Marija in Lucija, otroci.

Zahvala

Za vse obilne dokaze sočutja med bolezni in ob prerani smrti naše nepozabne mamice, sestre, teče in svakinje, gospe

Alojzije Widmayer

kakor tudi za poklonjene krasne vence se tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gg pevcem za ganljive žalostinke in vsem, ki so našo dragu mamico spremili k večnemu počitku.

V Ljubljani, dne 18 dec. 1930.

Zalučni ostali.

Ivica Kralj

Pokojnico, katera si je pri našem zavodu s svojo požrivovalnostjo in vestnim delom pridobila naše zaupanje in priznanje, bomo težko pogrešali in jo ohranili v hvalnem spominu.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1930.

Zadružna gospodarska banka d. d.
v Ljubljani.

Portret od neizmerne žalosti naznjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je moja draga hčerka, gospodična

IVICA KRALJ

bančna uradnica

v četrtek, dne 18. decembra 1930 ob 3 popoldne, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, udano v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v soboto 20. decembra ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Strelška ulica 5, na pokopališče k Sv. Križu.

Sveti maše zadušnice se bodo brale v cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani dne 18. decembra 1930.

Anton Kralj, tajnik »Zadružne zveze« v Ljubljani, oče.

V globoki žalosti sporočamo, da je naš nadvse ljubljeni soprog in skrbni oče oziroma brat, stric in svak, gospod

Pavel Dežman

kontrolni strojevodja

dne 17. decembra po kratki in težki bolezni, previden s tolažili svete vere, mirno umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo soboto ob 2 pop. iz hiše žalosti, Frankopanska ulica 3 (gostilna Keršič), na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 18. decembra 1930.

Fani Dežman, soproga: Majda, Elza, Pavel in Peter, otroci in vsi ostali sorodniki.